

**ESTUDIS I PROPOSTES DE DESPLEGAMENT NORMATIU DEL DECRET
LLEI 8/2014, DE 23 DE DESEMBRE, DE CREACIÓ DEL REGISTRE DE
TRADUCTORS I INTÈRPRETS JUDICIALS**

**Comissió interdepartamental d'estudi per a l'elaboració de les propostes de
desplegament normatiu del Decret llei 8/2014, de 23 de desembre
(Acord GOV/97/2016, de 5 de juliol)**

Juliol de 2017

Índex

1. La Comissió interdepartamental.....	3
1.1 Introducció.....	3
1.2 Objectius i composició.....	4
2. Desenvolupament dels treballs de la Comissió.....	5
2.1 Anàlisi de la situació a Catalunya: resum dels cinc documents de treball.....	5
2.2. Anàlisi d'estudis sobre la matèria, models i altres factors (annexos 1 a 3)	25
3. Correlació entre la demanda d'idiomes i formació. Pautes i criteris.....	26
4. Factors perquè el Registre garanteixi la qualitat del servei.....	29
4.1. Requeriments per accedir al Registre	29
4.2 Propostes de sistemes d'acreditació i avaluació de coneixements	39
4.3 Proposta de prioritats i progressivitat en la incorporació d'idiomes al Registre	41
5. Propostes o models de Registre.....	43
5.1 Registre que incorpora el màxim nombre d'idiomes	43
5.2 Registre que incorpora els màxims nivells de coneixement.....	44
5.3 Registre amb diferents nivells de coneixements i implantació progressiva.....	44
6. Proposta de desplegament normatiu del Decret llei 8/2014.....	47
7. Recomanacions complementàries que formula la Comissió	48
Fonts, bibliografia i llocs web consultats	50

Documents de treball

- [1. La normativa d'interpretació i traducció judicial, i jurisprudència](#)
- [2. La demanda de serveis d'interpretació i traducció a Catalunya en l'àmbit judicial i policial](#)
- [3. La traducció i la interpretació jurades a Catalunya](#)
- [4. La formació universitària en traducció i interpretació, i en llengües](#)
- [5. Altres ensenyaments d'idiomes i homologació de títols no universitaris](#)

Annexos

- [Annex núm. 1](#) Nota resum sobre característiques i models de registres de traductors i intèrprets en altres estats europeus
- [Annex núm. 2](#) Guió resum sobre competències i habilitats dels traductors i intèrprets i acreditació i certificació professional
- [Annex núm. 3](#) Nota resum sobre els nivells de llengua del Marc europeu comú de referència (MECR)

1. La Comissió interdepartamental

1.1 Introducció

El [Decret Llei 8/2014](#), de 23 de desembre, va crear el Registre de traductors i intèrprets judicials per a la seva actuació davant els òrgans judicials amb seu a Catalunya. El Decret Llei transposa, en l'àmbit de competències de la Generalitat de Catalunya, les previsions de la [Directiva 2010/64/UE](#), del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, relativa al dret a interpretació i a traducció en els procediments penals, i en particular de la previsió que conté l'article 5.2 de la Directiva esmentada, que estableix la necessitat que els estats membres potenciïn la creació de registres de traductors i intèrprets independents degudament qualificats com a forma de garantir la qualitat de la intermediació lingüística en els processos penals.

La seva disposició final primera autoritza la persona titular del Departament de Justícia per dictar els actes i les disposicions reglamentàries necessàries per al desplegament.

Tanmateix, amb posterioritat, i per transposar aquesta mateixa Directiva comunitària, l'Estat va aprovar la [Llei orgànica 5/2015](#), de 27 d'abril, per la qual es modifiquen la Llei d'enjudiciament criminal i la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, la qual cosa va dur el mateix Estat a plantejar discrepàncies competencials en relació amb el Decret Llei català. Iniciades les corresponents negociacions i constituït un grup de treball per proposar una solució, es van considerar resoltes les discrepàncies manifestades i concloua la controvèrsia plantejada mitjançant un [Acord de la Subcomissió de Seguiment Normatiu, Prevenció i Solució de Conflictes de la Comissió Bilateral Generalitat- Estat](#), en la reunió que va tenir lloc el dia 31 de juliol de 2015 (DOGC núm. 6962, de 23 de setembre de 2015).

Un cop remoguts, doncs, els obstacles que aconsellaven demorar prudencialment el desplegament de les previsions contingudes en la norma catalana, es va considerar oportú avançar en la implantació del Registre de traductors i intèrprets judicials per a la seva actuació davant els òrgans judicials amb seu a Catalunya i endegar, en conseqüència, les actuacions necessàries per desenvolupar-lo.

S'ha de dir que en el nostre ordenament jurídic no ha existit cap mena de regulació positiva de la figura del traductor i intèrpret judicial. Només hi havia algunes referències en preceptes de la Llei d'enjudiciament criminal i de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, els quals, com s'ha fet esment, han estat modificats recentment mitjançant la Llei orgànica 5/2015, de 27 d'abril, per transposar a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 2010/64/UE.

En aquest sentit, atesa la novetat i la transcendència de la matèria, la manca de referents en el nostre entorn immediat i les repercussions de diferent abast que pot comportar l'entrada en funcionament del Registre, es considerarà necessari crear, amb caràcter previ a la implantació del Registre, una comissió interdepartamental de caràcter tècnic per proporcionar els elements a tenir en compte per desplegar el [Decret Llei 8/2014](#), de 23 de desembre, i per coordinar adequadament el Departament de Justícia i la resta de departaments de la Generalitat de Catalunya amb competències que hi poden incidir.

Per aquest motiu, es va impulsar i aprovar l'[Acord de Govern GOV/97/2016](#), de 5 de juliol de 2016, pel qual es creava la Comissió interdepartamental d'estudi per a l'elaboració de les propostes de desplegament normatiu del [Decret Llei 8/2014](#), de 23 de desembre.

La Comissió es va adscriure al Departament de Justícia, que, mitjançant la Subdirecció General de Suport Judicial i Coordinació Tècnica de la Secretaria de Relacions amb

l'Administració de Justícia, li aporta el suport administratiu, tècnic i logístic necessari per al seu funcionament.

1.2 Objectius i composició

La Comissió té com a objectiu l'estudi, la valoració i l'anàlisi dels diferents temes i aspectes a tenir en compte en el desenvolupament del Decret llei 8/2014, de 23 de desembre, i l'estudi de les possibles normes, de diferent rang, que es considerin més oportunes per assolir, de manera progressiva, si escau, els objectius previstos per la normativa comunitària en aquesta matèria.

La Comissió està presidida per la secretària de Relacions amb l'Administració de Justícia i en formen part representants dels departaments d'Interior, Cultura, Empresa i Coneixement i Ensenyament.

Així, cal tenir en compte que l'obligació per als estats membres correlativa al dret a la interpretació que estableix l'article 2 de la Directiva 2010/64/UE abasta tant les actuacions que es desenvolupin en seu judicial com les que puguin tenir lloc en dependències policials, i tant les comunicacions de la persona acusada o investigada amb autoritats o agents de l'autoritat com les que tinguin amb els lletrats que els representen. Per aquest motiu, la implementació del Registre pot afectar tant els intèrprets que realitzen les funcions que els són pròpies en els jutjats i tribunals radicats a Catalunya com les actuacions d'interpretació que tenen lloc en seu policial, per la qual cosa es considera que el Departament d'Interior ha d'estar representat en la Comissió.

A més, el Registre, tal com el preveu la normativa comunitària, és una eina per assegurar *ex ante* que les interpretacions i traduccions s'efectuen amb els estàndards de qualitat imprescindibles per garantir el dret de defensa de la persona investigada o acusada. En conseqüència, en el desplegament del Decret llei cal activar o tenir en compte competències de departaments amb responsabilitat en matèria de formació i de llengua, ja que la implementació del Registre comporta l'adopció de decisions vinculades amb més o menys intensitat a l'exercici de les competències esmentades, com ara a l'hora de concretar els requeriments per formar part del Registre o la valoració dels mèrits a tenir en compte. En aquest sentit, els treballs de la Comissió podrien afectar, també, competències dels departaments de Cultura, Empresa i Coneixement i Ensenyament.

Els membres designats pels diferents departaments per tal de formar-ne part han estat:

Presidenta: Patrícia Gomà Pons, secretària de Relacions amb l'Administració de Justícia

Vicepresidenta: Adoració Tellado Rosselló, subdirectora General de Suport Judicial i Coordinació Tècnica

Vocals:

- **Daniel Castaño García**, cap del Servei de Programes de Suport Judicial de la Secretaria de Relacions amb l'Administració de Justícia, en representació del Departament de Justícia.
- **Eduard Sallent**, cap de la Comissaria General de Relacions Institucionals, Prevenció i Mediació, representant del Departament d'Interior. Per delegació ha assistit Marc Fornas i Riera, cap de l'Àrea de Relacions Institucionals i Atenció Ciutadana
- **Àngels Guerrero Nàjar**, cap del Servei de Recursos Lingüístics de la Direcció General de Política Lingüística, en representació del Departament de Cultura.

- **Montserrat Solé i San Millán**, cap del Servei de Programació i Ordenació Universitària de la Direcció General d'Universitats, en representació del Departament d'Empresa i Coneixement.
- **Mònica Pereña i Pérez**, subdirectora general de Llengua i Plurilingüisme de la Secretaria de Polítiques Educatives, en representació del Departament d'Ensenyament.

Secretaria: **Núria Pastors Fernández**, funcionària adscrita al Departament de Justícia (fins el 9 de novembre de 2016) i **Nicolas Santos Alemany**, administrador de la Unitat Administrativa de l'Àmbit Judicial de Barcelona de la Gerència Territorial Barcelona Ciutat i l'Hospitalet del Llobregat (des del 9 de novembre de 2016).

2. Desenvolupament dels treballs de la Comissió

Per tal de portar a terme la seva tasca, la Comissió va acordar realitzar sessions plenàries, amb la presència de tots els seus membres, i alhora anar avançant sectorialment en els diversos temes a tractar en petits subgrups de treball i aportant la documentació d'interès que corresponia a cada àmbit.

Les sessions plenàries s'han realitzat en les següents dates:

- 20 d'octubre de 2016
- 27 de febrer de 2017
- 27 de març de 2017
- 24 de maig de 2017
- 26 de juny de 2017

l presenta les seves propostes en sessió de 21 de juliol de 2017 a la secretària de Relacions amb l'Administració de Justícia.

La Comissió ha desenvolupat els seus treballs mitjançant l'estudi de la situació actual a Catalunya en aquest àmbit, la consideració de diversos articles, estudis i recerques sobre aquesta matèria (entre d'altres, de l'àmbit universitari, de programes finançats per la UE, etc.), i el debat i l'anàlisi de diferents propostes, en les quals s'ha valorat la seva major o menor incidència en relació amb els serveis requerits o amb la implementació efectiva del Registre.

2.1 Anàlisi de la situació a Catalunya: resum dels cinc documents de treball

En primer lloc, mitjançant l'elaboració de documents de treball s'ha analitzat els diferents aspectes a tenir en compte per formular propostes de desplegament del Decret Llei 8/2014 a través de l'anàlisi de les dades i la situació actual dels factors i àmbits d'actuació a considerar, amb les aportacions dels seus membres, i referides als àmbits de competència dels diferents departaments de la Generalitat de Catalunya implicats.

Tot seguit es relacionen els **documents de treball** amb el tema de l'estudi realitzat.

Document 1. La normativa d'interpretació i traducció judicial i la jurisprudència

En aquest document es fa un recull de la normativa, internacional (Nacions Unides i Consell d'Europa), de la Unió Europea, estatal (normativa processal) i de Catalunya (Registre).

Les principals normes que estableixen el dret a la interpretació i traducció judicial són els tractats de les Nacions Unides (Declaració universal dels drets humans, i Pacte de drets civils i polítics) i del Consell d'Europa (Conveni sobre protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals).

Aquests tractats recullen el dret del detingut a ser informat, en el termini més curt possible i en una llengua que compregui, de les raons de la seva detenció i de tota acusació formulada i d'ésser assistit gratuïtament per un intèrpret si no comprèn o no parla l'idioma en el qual s'expressa el tribunal.

En l'àmbit de la Unió Europea, la [Directiva 2010/64](#) estableix unes normes mínimes aplicables a tots els estats membres per facilitar el reconeixement mutu de sentències, per aplicar de manera coherent els drets i garanties establerts a l'article 6 del Conveni europeu de drets humans (que entre d'altres inclou el dret a la interpretació i la traducció) i per reforçar els drets processals de sospitosos o acusats en els procediments penals.

També la Unió Europea va aprovar la [Directiva 2012/29/UE](#) per la qual s'establien normes mínimes sobre els drets, el suport i la protecció de les víctimes de delictes, que preveuen també el dret a la interpretació i traducció per a les víctimes.

La normativa estatal en aquesta matèria ja ha transposat les directives esmentades, tant pel que fa a l'àmbit penal com a les víctimes. La regulació estatal configura el dret a la interpretació i traducció de manera diferent en funció de les jurisdiccions de què es tracti (LOPJ). Així, en l'àmbit penal la LECr ha transposat la [Directiva 2010/64](#), si bé ha quedat alguna part de la LECr sense modificar i que no va en la mateixa línia que la Directiva (testimonis, algun cas d'investigats), cosa que fa que coexisteixin diferents formes de designació d'intèrpret. Pel que fa a les víctimes, l'Estatut de la víctima del delicte transposa les previsions de la Directiva en la matèria i preveu diferents supòsits d'interpretació i traducció. En la resta d'ordres jurisdiccionals són aplicables les previsions de la LEC, l'article 143 per a la interpretació (que permet habilitar a qualsevol persona que conegui la llengua) i el 144 per a la traducció de documents no redactats en una llengua oficial (es pot fer privadament). Aquest dret a interpretació i traducció serà gratuït per a les persones que tinguin reconegut el dret d'assistència jurídica gratuïta.

Pel que fa a la normativa sobre el Registre de traductors i intèrprets judicials, l'art 5 de la [Directiva 2010/64](#) estableix que els estats s'han d'esforçar per establir aquests registres, amb la finalitat de fomentar la idoneïtat de la interpretació i la traducció. La Generalitat de Catalunya, en l'àmbit de les seves competències de provisió de mitjans econòmics i materials per al funcionament de l'Administració de justícia, va transposar aquest aspecte de la Directiva mitjançant el [Decret llei 8/2014](#). L'Estat la va transposar, posteriorment, mitjançant la [Llei orgànica 5/2015](#), la qual remetia a un projecte de llei que s'hauria d'haver presentat durant l'any següent i que encara no s'ha començat a tramitar.

A més de l'anàlisi de la normativa, aquest document incorpora una anàlisi de la principal jurisprudència en la matèria del Tribunal Europeu de Drets Humans (Consell d'Europa), del

Tribunal de Justícia de la Unió Europea, del Tribunal Constitucional i del Tribunal Suprem S'indiquen els diferents aspectes en què s'han pronunciat (moment a partir del qual s'ha de proveir, abast subjectiu, abast del seu contingut, gratuïtat, etc.) i es té en compte més específicament els pocs casos que afecten la qualificació dels professionals que presten el servei i la qualitat del servei prestat.

Amb relació a la qualitat del servei, la [Directiva 2010/64](#) no en fa una concreció, sinó que a l'art 5 estableix que els estats han de prendre mesures perquè la qualitat s'ajusti a les previsions de l'art 2.8 per a la interpretació i 3.9 per a la traducció. Aquests apartats dels articles disposen que la interpretació o la traducció facilitades han de tenir una qualitat suficient per salvaguardar l'equitat del procés i garantir que l'acusat tingui coneixement dels càrrecs que se li imputen i estigui en condicions d'exercir el seu dret de defensa. Vinculat a aquesta qualitat, l'art 5 disposa que els estats han de promoure registres de traductors i intèrprets degudament qualificats.

La jurisprudència del TEDH tampoc no ha establert o definit uns paràmetres clars per considerar una interpretació o traducció de qualitat, i en els pocs casos en què s'han presentat recursos al·legant una manca de qualitat o un servei deficient, s'ha pronunciat indicant que les persones que l'al·leguen ho han d'haver manifestat de manera clara durant el procediment tramitat a l'estat corresponent, i que les autoritats (normalment els tribunals nacionals) han d'haver reaccionat quan hagin tingut coneixement de supòsits d'inadequació dels serveis de traducció o interpretació. En els quatre casos analitzats, el TEDH no ha trobat evidències de la manca de correcció o adequació dels serveis prestats, o bé no s'ha al·legat davant el tribunal nacional, ja que constata que els recurrents havien tingut coneixement de les acusacions que es formulaven contra ells i havien pogut presentar la seva versió dels fets.

La jurisprudència del Tribunal Constitucional en aquesta matèria té en compte la jurisprudència del TEDH, i amplia l'estricta literalitat de la LECr (abans de la transposició de la Directiva), configurant aquest dret com un dret de naturalesa processal, però que transcendeix la LECr en atenció a la finalitat d'una defensa adequada per a l'obtenció d'un judici just. En diversos pronunciaments n'amplia i en precisa l'abast i l'estén a les actuacions policials, l'entrevista amb els advocats, etc. Per apreciar la vulneració d'aquest dret exigeix que s'hagi produït una indefensió material, i no formal, de manera que no és suficient l'existència d'un defecte processal.

Pel que fa al Tribunal Suprem, ha dictat nombrosa jurisprudència en la matèria recollint els principis i criteris de la jurisprudència internacional i constitucional. La doctrina aplicada segueix el criteri de només apreciar una lesió del dret de defensa o a un procés amb totes les garanties, per motius de llengua, quan la lesió del dret de defensa hagi estat real i efectiva, i no per simples irregularitats processals.

En la sentència [STS 18/2016, de 26 de gener](#) fa una àmplia referència al canvi que ha comportat la [Directiva 2010/64](#) i estableix la doctrina que, per poder ser apreciat un motiu de recurs per infracció constitucional del dret a un procés amb totes les garanties derivat d'un suposat defecte de traducció, el que és determinant no és que s'hagi produït alguna imprecisió o errada genèrica, sinó que el recurrent posi en relleu que aquesta suposada errada va poder ser rellevant a la sentència perquè menyscabés la defensa del recurrent en

incluir a error el tribunal, o bé perquè li impedís exposar degudament la seva versió dels fets o portar a terme correctament la seva defensa.

Pel que fa a la qualificació de l'interpret, i més concretament que disposi de titulació oficial, la doctrina jurisprudencial del TS admet la validesa de la intervenció d'un interpret no titulat si està capacitat per realitzar la seva tasca amb suficiència, fins i tot en aquells casos en què se n'hagi prescindit tot i ser aplicable l'ordre preferencial de l'art. 441 LECr (en el procediment ordinari).

Document 2. La demanda dels serveis d'interpretació i traducció a Catalunya en l'àmbit judicial i policial

En aquest document s'ha fet una àmplia anàlisi, a partir de les dades aportades pels departaments d'Interior i de Justícia, dels serveis prestats en els àmbits judicial i policial.

En els àmbits judicial i policial aquests serveis sovint presenten diferències importants en comparació amb altres serveis d'aquest tipus. Pel que fa a la **interpretació**, les principals característiques són:

- el temps de resposta molt curt en molts serveis (d'1 a 2 h màxim des que es sol·licita).
- és un servei permanent (24 hores del dia i 365 dies l'any).
- cal atendre una àmplia varietat idiomàtica.
- cal atendre tot el territori de Catalunya, independentment de l'idioma, amb les mateixes característiques (immediatesa, varietat idiomàtica, tots els dies de l'any, etc.).
- en alguns casos, en l'àmbit policial també es requereix un servei de presència física, estacional o permanent

Pel que fa a la **traducció**, en l'àmbit del Departament d'Interior hi ha la possibilitat de requerir que es realitzi la traducció a la seu de la comissaria mateix, i s'inclou també la modalitat de transcripció d'escoltes telefòniques (llarga durada, màxima confidencialitat, etc.). En el cas del Departament de Justícia, a vegades es plantegen supòsits d'elevat nombre de pàgines a traduir (p.ex. totes les actuacions judicials), i no és possible assignar aquest servei a una sola persona traductora; per això cal assegurar que el resultat sigui homogeni. També hi ha uns terminis de resposta reduïts (d'entre 3 i 15 dies, depenent de les pàgines a traduir i els idiomes).

Atès que la prestació dels serveis en aquests àmbits té característiques diferenciades, i no es recull la informació dels serveis prestats de la mateixa manera, l'anàlisi de la demanda de serveis s'ha fet principalment amb la demanda agregada de serveis en els dos àmbits, considerant tots els serveis requerits (tant pel que a tipologia d'interpretacions o de traduccions com a la tipologia de destinatari, tant si es presta per a un detingut/autor com si es fa a una víctima o a un testimoni) amb la mitjana dels dos darrers anys, 2015 i 2016 (per tenir una referència més aproximada que no remarqui situacions puntuals de poca o molt alta demanda en un any concret).

El total de serveis de l'any 2015 (interpretacions i traduccions) va ser de 37.907 i l'any 2016, de 41.454. No s'han inclòs en aquestes dades els serveis de transcripció d'escoltes telefòniques de la DG de Policia, atesa la seva especificitat (7.836 serveis el 2015 i 7.108 el 2016).

El nombre total d'idiomes diferents sol·licitats aquests dos darrers anys ha estat de 75.

	Departament de Justícia		Departament d'Interior		TOTAL (DJ + DI)	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Nombre de serveis	29.556	32.610	8.351	8.844	37.907	41.454
Nombre d'idiomes	64	71	50	58	64	72
Idiomes diferents	74		61		75	
Idiomes diferents els anys 2015 i 2016 als dos departaments: 75						

La mitjana de la demanda agregada anuals d'ambdós departaments aquests dos darrers anys és, per tant, de **39.710 serveis en 75 idiomes**. La gran majoria d'aquests serveis (el 92,86 % són en 18 idiomes) tenen una demanda superior a 300 serveis anuals (1 diari de mitjana), si bé la gran majoria d'idiomes (el 60 %) tenen una demanda inferior a 100 serveis anuals, dels quals 24 idiomes (el 32 % dels idiomes) tenen menys de 10 sol·licituds anuals:

	Idiomes > 300 serveis anuals	Idiomes < 300 i > 100 serveis anuals	Idiomes < 100 serveis anuals	Demanda agregada anual
Nombre de serveis (mitjana de 2015-2016)	36.874	2.020	816	39.710
Nombre d'idiomes en el període 2015-2016	18	12	45	75

A més, també es mostra de manera específica la demanda de serveis en llengua de signes (majoritàriament llengua de signes catalana) en l'àmbit judicial i policial, amb el següent nombre de serveis:

	2015			2016			Mitjana 2015-2016 D. Jus + D. Int
	D. Justícia	D. Interior	Total	D. Justícia	D. Interior	Total	
Nombre de serveis	194	24	218	168	45	213	216

Pel que fa a la prestació de serveis en el Departament d'Interior, s'analitza la mitjana dels serveis prestats els dos darrers anys, el desglossament de les dades per cada anualitat, i la distinció dels serveis prestats per la tipologia de destinatari del servei, segons es tracti d'autor/detingut o bé de víctima/testimoni.

A la taula següent es poden observar les dades de la mitjana d'aquests serveis, amb la seva distinció per anys i destinatari del servei.

Els 29 idiomes amb més de 20 serveis prestats de mitjana suposen el 98 % de serveis i el 48 % dels idiomes.

DADES DEPARTAMENT D'INTERIOR PER TIPOLOGIA DE SERVEIS MITJANA 2015 - 2016								
			Aut. / Det.			Víct. / Test.		
	Idioma	MITJANA ANUAL	2015	2016	Mitjana	2015	2016	Mitjana
1	Anglès	1.359	464	279	372	945	1.029	987
2	Àrab	1.225	874	1.091	983	225	259	242
3	Francès	1.185	609	486	548	605	669	637
4	Alemany	921	85	100	93	857	798	828
5	Romanès	861	797	688	743	110	125	118
6	Italià	471	130	149	140	316	345	331
7	Rus	413	205	245	225	211	164	188
8	Xinès	323	186	237	212	120	102	111
9	Urdú	322	269	262	266	50	62	56
10	Búlgar	219	150	251	201	21	14	18
11	Georgià	184	168	187	178	9	4	7
12	Neerlandès, flamenc	143	46	31	39	120	88	104
13	Albanès	139	83	194	139	0	1	1
14	Polonès	80	57	52	55	31	20	26
15	Wòlof/serer	78	44	100	72	2	10	6
16	Farsi, persa, darí	75	14	135	75	1		1
17	Portuguès	73	41	44	43	21	40	31
18	Panjabi	67	50	68	59	12	4	8
19	Fula	39	21	55	38	1	1	1
20	Serbi, serbocroat, croat	39	28	40	34	6	3	5
21	Bosnià	37	40	32	36	0	2	1
22	Bangla	34	21	32	27	1	14	8
23	Ucraïnès	32	29	27	28	5	2	4
24	Hindi	31	18	22	20	7	15	11
25	Txec	27	20	11	16	12	11	12
26	Berber/tamazight/ amazight/rifeny	26	15	26	21	4	7	6
27	Tagal	22	15	19	17	3	6	5
28	Mandinga, malinké, dialhanké	21	22	16	19	2	2	2
29	Hongarès	21	8	9	9	11	13	12
30	Soninké, sarahule	19	19	13	16	2	4	3
31	Bambara	18	16	18	17	1	1	1
32	Japonès	17	0	0	0	15	18	17
33	Danès	9	2	1	2	9	6	8
34	Lituà	9	8	6	7	2	2	2
35	Eslovac	8	7	4	6	2	3	3
36	Moldau	8	3	8	6	0	4	2
37	Armeni	5	8	1	5	1		1
38	Twi	5	0	3	2	2	5	4
39	Estonià	5	2	3	3	2	2	2
40	Eslovè	5	0	3	2	3	3	3
41	Turc	5	3	7	5	0		0

DADES DEPARTAMENT D'INTERIOR PER TIPOLOGIA DE SERVEIS MITJANA 2015 - 2016								
			Aut. / Det.			Víct. / Test.		
	Idioma	MITJANA ANUAL	2015	2016	Mitjana	2015	2016	Mitjana
	(...)							
42	Coreà	4	0		0	8		4
43	Grec	4	0		0	2	5	4
44	Nepalès	3	2		1	3	2	3
45	Igbo	3		3	2			0
46	Suec	2		1	1		3	2
47	Edo/bini	2	3	1	2			0
48	Hebreu	2	1		1	2		1
49	Finès	2	2		1	1		1
50	Noruec	2	1		1	0	2	1
51	Macedoni	1	1		1	0	1	1
52	Mongol	1					2	1
53	Thailandès	1					2	1
54	Kurd	1		1	1			0
55	Guaraní	1		1	1			0
56	Letó	1		1	1			0
57	Montenegrí	1		1	1			0
58	Quítxua	1		1	1			0
59	Crioll	1					1	1
60	Romaní	1					1	1
61	Vietnamita	1					1	1
	Altres serveis idioma no especificat	1	1	1	1			0
	TOTAL	8.612	4.588	4.966	4.777	3.763	3.878	3.821

36 serveis

<i>Departament d'Interior</i>	<i>Autor / detingut</i>		<i>Víctima / testimoni</i>	
	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>
<i>Idiomes utilitzats</i>	<i>44</i>	<i>48</i>	<i>42</i>	<i>48</i>
Total idiomes utilitzats en els dos anys: 61 + llengua signes catalana				

En el cas del Departament de Justícia, s'analitza la mitjana de serveis prestats els dos darrers anys (comptant alhora interpretacions i traduccions), per tal de disposar d'informació homogènia amb la disponible del Departament d'Interior, i també es desglossen les dades per anualitats i la distinció dels serveis prestats segons la seva tipologia, interpretació o traducció.

DADES DEPARTAMENT DE JUSTICIA PER TIPOLOGIA DE SERVEIS MITJANA 2015 - 2016								
			Interpretacions			Traduccions		
	Idioma	MITJANA ANUAL	2015	2016	Mitjana	2015	2016	Mitjana
1	Àrab	7.032	6.419	7.347	6.883	114	183	149
2	Romanès	4.193	4.146	3.741	3.944	234	263	249
3	Francès	3.723	2.166	2.329	2.248	1.451	1.498	1.475
4	Anglès	3.150	2.007	2.288	2.148	945	1.058	1.002
5	Xinès	1.569	1.557	1.479	1.518	44	58	51
6	Urdú	1.538	1.460	1.567	1.514	21	26	24
7	Alemanys	1.166	470	562	516	637	662	650
8	Rus	1.076	964	968	966	110	110	110
9	Búlgar	965	578	1.238	908	47	67	57
10	Italià	960	606	561	584	397	355	376
11	Georgià	657	496	799	648	6	11	9
12	Albanès	645	555	681	618	20	34	27
13	Neerlandès, flamenc	464	187	196	192	262	283	273
14	Bosnià	350	229	459	344	7	4	6
15	Panjabi	342	348	320	334	7	9	8
16	Polonès	337	219	227	223	79	148	114
17	Wòlof, serer	309	285	323	304	4	5	5
18	Portuguès	307	151	191	171	134	138	136
19	Berber, tamazic, amazic, rifeny	231	212	244	228		6	3
20	Hindi	195	195	187	191	4	4	4
21	Mandinga, malinke, diakhanké	185	186	179	183	1	3	2
22	Ucrainès	168	153	154	154	16	12	14
23	Croat, serbocroat, serbi	157	104	176	140	7	26	17
24	Edo, bini	152	175	129	152			0
25	Bengalí	114	101	120	111		7	4
26	Txec	107	69	64	67	45	36	41
27	Soninke, sarahule	96	116	76	96			0
28	Armeni	88	98	73	86	2	3	3
29	Farsi, persa, darí	84	43	118	81	1	5	3
30	Tagal	83	60	101	81	2	2	2
31	Fula, pula, susu	81	73	88	81			0
32	Lituà	71	56	58	57	13	15	14
33	Suec	59	17	16	17	47	37	42
34	Hongarès	56	31	36	34	24	21	23
35	Bambara	45	44	46	45			0
36	Twi	42	38	45	42			0
37	Danès	29	7	11	9	17	22	20
38	Grec	26	13	17	15	9	12	11
39	Moldau	22	21	10	16	5	7	6
40	Eslovè	21	11	7	9	9	14	12
41	Letó	21	5	12	9	7	18	13
42	Eslovac	20	9	7	8	12	12	12

DADES DEPARTAMENT DE JUSTICIA PER TIPOLOGIA DE SERVEIS MITJANA 2015 - 2016								
	Idioma	MITJANA ANUAL	Interpretacions			Traduccions		
			2015	2016	Mitjana	2015	2016	Mitjana
	(...)							
43	Noruec	19	3	4	4	12	19	16
44	Turc	16	11	13	12	4	4	4
45	Macedoni	15	13	10	12	1	6	4
46	Japonès	15	10	4	7	8	8	8
47	Finès	12	0	3	2	12	8	10
48	Estonià	11	2	3	3	7	9	8
49	Paixtu	10	4	16	10			0
50	Hebreu	10	4	5	5	2	9	6
51	Coreà	9	3	14	9	1		1
52	Bielorús	7	3	7	5		3	2
53	Nepalès	6	9	3	6			0
54	Tailandès	4	2	4	3	2		1
55	Vietnamita	4	1	5	3		1	1
56	Igbo	3	5	1	3			0
57	Mongol	3	2	2	2	1	1	1
58	Islandès	3	1		1	1	4	3
59	Lingala	2	3	1	2			0
60	Crioll	2	3	0	2			0
61	Àkan, aixanti	2	1	3	2			0
62	Malai	2			0		3	2
63	Guaraní	1		2	1			0
64	Ioruba	1	2		1			0
65	Romaní	1	0	2	1			0
66	Tàmil	1		2	1			0
67	Tibetà	1	2		1			0
68	Indonesi	1		1	1			0
69	Kazakh	1		1	1			0
70	Kurd	1		1	1			0
71	Somali	1	0	1	1			0
72	Suahili	1		1	1			0
73	Montenegrí	1			0	1	1	1
74	Amhàric	1			0		1	1
	Total	31.098	24.764	27.359	26.062	4.792	5.251	5.022

Departament de Justícia	Interpretacions		Traduccions	
	2015	2016	2015	2016
Idiomes utilitzats	62	68	47	51
Total idiomes utilitzats en els dos anys: 74 + llengua signes Catalana				

En el cas del Departament de Justícia s'observa una gran diferència en l'àmbit de les traduccions, tant pel que fa al nombre (entorn el 25 % dels serveis prestats) com en els idiomes sol·licitats. A més del català (que no es té en compte als efectes d'aquest document), els idiomes més traduïts són el francès, l'anglès, l'alemany i l'italià.

En total s'han prestat serveis de traducció en 53 idiomes, si bé els 15 primers idiomes sol·licitats (el 28,30 % dels requerits) suposen el 94,62 % del total de traduccions realitzades.

La comparació de la demanda de serveis en els dos departaments, referida als primers 15 idiomes més sol·licitats mostren diferències en els idiomes requerits i en el seu percentatge respecte al total de serveis prestats:

Departament de Justícia			
	idioma	serveis	%
1	Àrab	7.032	22,62
2	Romanès	4.193	13,49
3	Francès	3.723	11,97
4	Anglès	3.150	10,13
5	Xinès	1.569	5,05
6	Urdú	1.538	4,94
7	Alemanys	1.166	3,75
8	Rus	1.076	3,46
9	Búlgar	965	3,10
10	Italià	960	3,09
11	Georgià	657	2,11
12	Albanès	645	2,08
13	Neerlandès, flamenc	464	1,49
14	Bosnià	350	1,13
15	Panjabi	342	1,10

Departament d'Interior			
	idioma	serveis	%
1	Anglès	1.359	15,81
2	Àrab	1.225	14,25
3	Francès	1.185	13,78
4	Alemanys	921	10,70
5	Romanès	861	10,00
6	Italià	471	5,47
7	Rus	413	4,80
8	Xinès	323	3,76
9	Urdú	322	3,75
10	Búlgar	219	2,54
11	Georgià	184	2,14
12	Neerlandès, flamenc	143	1,66
13	Albanès	139	1,62
14	Polonès	80	0,93
15	Wòlof/serer	78	0,91

En l'àmbit del Departament de Justícia la majoria de serveis són interpretacions orals (a l'entorn del 75-76 % de serveis prestats són interpretacions) i els idiomes més demanats són l'àrab i el romanès.

Pel que fa la Departament d'Interior, també és majoritària la interpretació oral i ho és de manera lleugerament superior per atendre a autors/detinguts més que per víctimes o testimonis, però s'observa un gran canvi en el tipus d'idiomes sol·licitats en cadascun d'aquests grups de destinataris (per a autors/detinguts l'àrab i el romanès són els més sol·licitats i per a víctimes/testimonis ho són l'anglès i el francès).

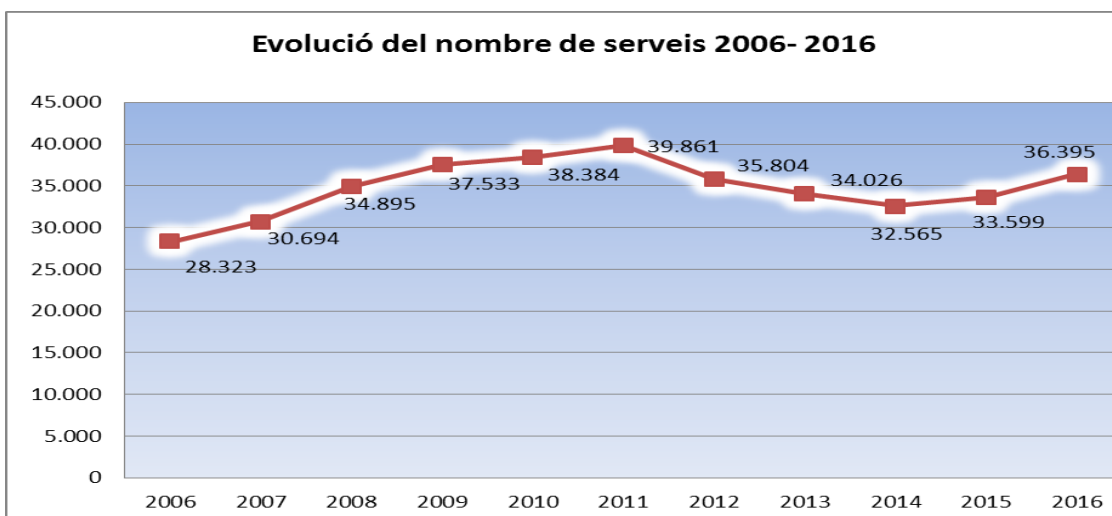
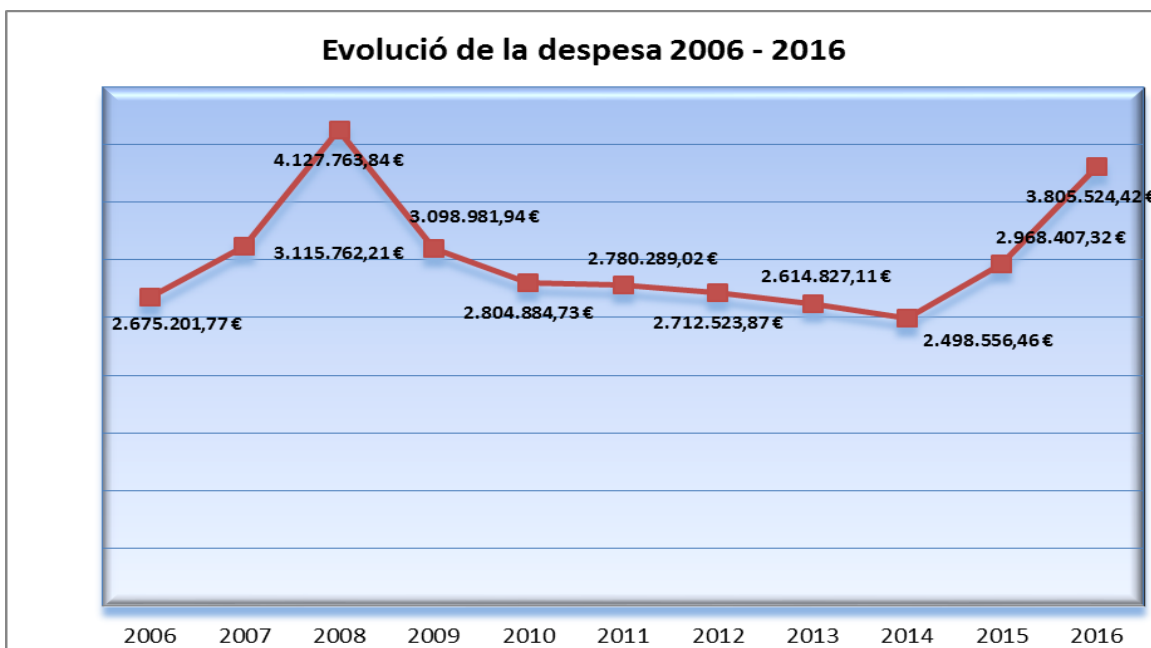
Tot i això, en el quadre següent s'observa que hi ha una correlació en els idiomes requerits per a interpretacions al Departament de Justícia i per a autor/detingut en l'àmbit del Departament d'Interior.

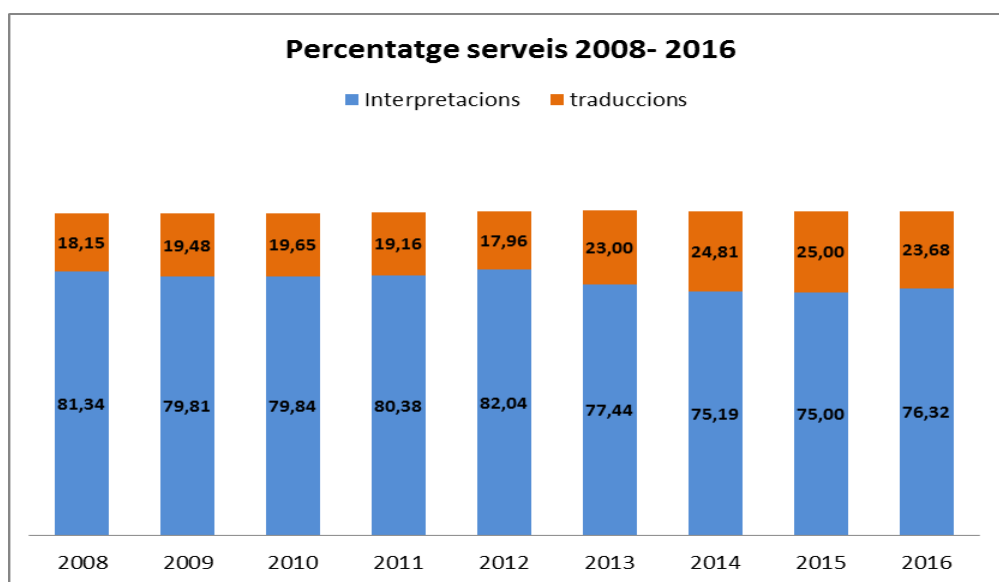
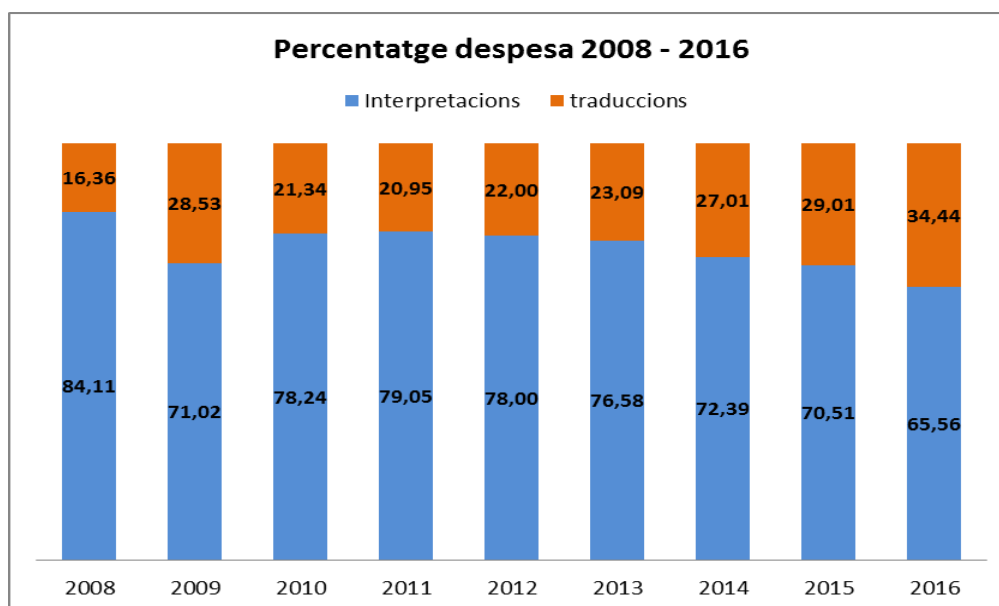
Departament de Justícia			Departament de Justícia			Departament d'Interior			Departament d'Interior		
Interpretacions			Traduccions			Autor/detingut			Víctima/Testimoni		
	idioma	serveis		idioma	serveis		idioma	serveis		idioma	serveis
1	Àrab	6.883	1	Francès	1.475	1	Àrab	983	1	Anglès	987
2	Romanès	3.944	2	Anglès	1.002	2	Romanès	743	2	Alemanys	828
3	Francès	2.248	3	Alemanys	650	3	Francès	548	3	Francès	637
4	Anglès	2.148	4	Italià	376	4	Anglès	372	4	Italià	331
5	Xinès	1.518	5	Neerlandès	273	5	Urdú	266	5	Àrab	242
6	Urdú	1.514	6	Romanès	249	6	Rus	225	6	Rus	188
7	Rus	966	7	Àrab	149	7	Xinès	212	7	Romanès	118
8	Búlgar	908	8	Portuguès	136	8	Búlgar	201	8	Xinès	111
9	Georgià	648	9	Polonès	114	9	Georgià	178	9	Neerlandès	104
10	Albanès	618	10	Rus	110	10	Italià	140	10	Urdú	56
11	Italià	584	11	Búlgar	57	11	Albanès	139	11	Portuguès	31
12	Alemanys	516	12	Xinès	51	12	Alemanys	93	12	Polonès	26
13	Bosnià	344	13	Suec	42	13	Farsi, persa	75	13	Búlgar	18
14	Panjabi	334	14	Txec	41	14	Wòlof	72	14	Japonès	17
15	Wòlof, serer	304	15	Albanès	27	15	Panjabi	59	15	Txec	12

Al document es mostra també les diferències pel que fa al nombre d'idiomes demanats en els diferents àmbits territorials, i se'n fa una anàlisi en l'únic àmbit, el de Girona, entre els departaments d'Interior i de Justícia, en què és més homogènia la comparació de dades.

INTERIOR - GIRONA 2016										JUSTÍCIA - GIRONA 2016			Total Catalunya (mitjana 2015 - 2016)		
				Autor / detingut			Víctima / testimoni								
	Idioma	Total	%	Idioma	serveis	%	Idioma	serveis	%	Idioma	serveis	%	Idioma	serveis	%
1	Francès	563	25	Francès	278	31	Alemanys	470	34	Francès	2.115	34	Àrab	8.257	21
2	Alemanys	507	22	Àrab	188	21	Francès	285	21	Àrab	1.324	21	Romanès	5.052	13
3	Anglès	287	13	Romanès	86	10	Anglès	213	16	Anglès	506	8	Francès	4.907	12
4	Àrab	246	11	Anglès	74	8	Italià	116	8	Romanès	460	7	Anglès	4.508	11
5	Italià	143	6	Alemanys	37	4	Neerlandès	76	6	Alemanys	352	6	Alemanys	2.086	5
6	Neerlandès	106	5	Rus	32	4	Rus	73	5	Neerlandès	210	3	Xinès	1.892	5
7	Rus	105	5	Neerlandès	30	3	Àrab	58	4	Rus	201	3	Urdú	1.859	5
8	Romanès	99	4	Italià	27	3	Polonès	13	1	Italià	163	3	Rus	1.489	4
9	Polonès	24	1	Albanès	21	2	Romanès	13	1	Polonès	81	1	Italià	1.430	4
10	Albanès	22	1	Urdú	13	1	Búlgar	9	1	Xinès	79	1	Búlgar	1.183	3

La darrera part d'aquest document de treball conté també les dades de la despesa del Departament de Justícia en aquesta matèria i del nombre total de serveis prestats des de l'any 2006, a més d'una anàlisi més detallada d'un període més ampli, del 2010 al 2016, i l'anàlisi de l'evolució dels serveis prestats en els diferents idiomes, distingint entre serveis d'interpretació oral i serveis de traducció escrita.

Document 3. La traducció i interpretació jurades a Catalunya

En aquest document s'exposa la situació de la traducció i la interpretació jurada en l'àmbit de Catalunya, atès que les persones que disposen del nomenament com a traductors o intèrprets jurats tenen una acreditada formació de llengua del màxim nivell, i específica per a la seva intervenció en l'àmbit jurídic, tot i que la normativa processal vigent no exigeix la seva intervenció quan es requereixen serveis d'interpretació o traducció en l'àmbit judicial i policial.

Pel que fa a la traducció i interpretació jurada en llengua catalana, la normativa que la regula és competència del Departament de Cultura, mitjançant la Direcció General de Política Lingüística. Aquesta normativa està sent objecte de revisió en aquests moments.

Actualment el [Decret 119/2000, de 20 de març](#), de traducció i interpretació jurades regula l'habilitació professional i el reconeixement específic del caràcter oficial de les traduccions i interpretacions. L'habilitació per a les modalitats de traducció i d'interpretació són independents l'una de l'altra.

Hi ha dues formes d'obtenció de l'habilitació:

- Superació de proves que convoca la Direcció General de Política Lingüística. Per participar-hi cal estar en possessió d'un títol oficial de l'Estat espanyol de grau o llicenciatura, o com a mínim un títol de diplomat, enginyer tècnic, arquitecte tècnic, o equivalent. Si es tracta d'un títol estranger cal que estigui homologat.
Hi ha unes proves comunes (de llengua catalana i dret), de caràcter eliminatori, i unes proves específiques (de traducció directa i inversa i d'interpretació consecutiva i d'enllaç)
- Habilitació sense superar proves. Poden sol·licitar l'habilitació:
 - les persones que posseïxin el títol universitari de traductor i intèrpret, i que acreditin, per mitjà d'un certificat acadèmic de la universitat, que tenen una preparació específica en traducció administrativa, jurídica i econòmica (mínim 24 crèdits) o interpretació oral en la llengua o llengües per a les quals sol·liciten el nomenament (16 crèdits);
 - les persones que tinguin el nomenament d'intèrpret jurat de català expedit pel Ministeri d'Afers Estrangers

El [projecte de decret](#), en avançada tramitació en aquests moments, introdueix canvis en la normativa anterior. Aquests canvis venen donats, en primer lloc, per les modificacions en la formació superior en traducció i interpretació d'acord amb els criteris de l'espai europeu d'educació superior, i amb el sistema europeu de transferència de crèdits. En segon lloc, el decret revisa els continguts i les proves d'accés a l'habilitació (es suprimeixen les proves de llengua catalana i dret, que queden integrades en les proves específiques). L'habilitació per a les modalitats de traducció i d'interpretació és independent l'una de l'altra, de la mateixa manera que en la regulació actual.

També introdueix canvis en la composició dels tribunals examinadors (es passa d'un únic tribunal amb molts vocals a un tribunal per a cada llengua amb menys vocals) i s'adequa la regulació a la normativa aplicable en matèria de protecció de dades personals.

La disponibilitat d'intèrprets i traductors jurats en català (en total 1.490), és molt àmplia pel que fa a l'anglès i el francès, i en menor mesura per a l'alemany, i sobretot en traductors (quasi el doble que la disponibilitat en intèrprets: 1.013 traductors i 477 intèrprets) però només s'estén a quatre idiomes més, l'italià, l'àrab, el rus i el xinès, amb molt poca disponibilitat de persones habilitades.

La traducció i interpretació jurada en castellà, és competència del Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació (MAEC) i es regula en el Reglament de l'Oficina d'Interpretació de Llengües del Ministeri d'Afers Exteriors, aprovat pel [Reial decret 2555/1977](#). En aquesta normativa no hi

ha una distinció entre la condició de traductor o la d'interpret. Com a vies d'accés hi ha la superació de les proves que es convoquin periòdicament, i també el reconeixement de qualificacions professionals anàlogues a les obtingudes en altres Estats membres de la Unió Europea o de l'espai econòmic europeu.

S'observa que a les llistes publicades de persones titulades del 2017 hi ha persones residents a Catalunya amb un domini de 14 idiomes, però només consta un nombre elevat de titulats per als idiomes anglès, francès i alemany.

Pel que fa al gallec i l'eusquera, les competències en aquestes llengües corresponen a les respectives comunitats autònomes, i només disposen d'interprets i traductors en anglès (ambdues comunitats) i francès (Galícia).

En el quadre següent s'indica el nombre de persones inscrites al Registre de la Direcció General de Política Lingüística (català), i a les llistes publicades del 2017 del Registre del MAEC amb persones domiciliades a Catalunya:

	TRADUCTOR JURAT	REGISTRE DGPL CATALÀ	
	REGISTRE MAEC	TRADUCTOR JURAT	INTÈRPRET JURAT
Anglès	+ de 500	687	313
Francès	+ de 200	221	107
Alemany	143	88	46
Italià	37	10	6
Àrab	11	2	
Portuguès	10		
Neerlandès	9		
Polonès	9		
Romanès	9		
Rus	9	2	3
Xinès	3	3	2
Búlgar	1		
Serbocroat, croat, serbi	1		
Txec	1		

Document 4. La formació universitària en traducció i interpretació i en llengües

En aquest document es fa una anàlisi dels diferents estudis universitaris en matèria d'interpretació i traducció a Catalunya, i, de manera més àmplia, la formació en llengües diferents de les oficials a Catalunya. També es fa alguna referència a estudis universitaris de la resta de l'Estat que poden tenir interès als efectes del Registre de traductors i interprets judicials. S'han considerat de manera separada, per una banda, els estudis de grau i, per l'altra, els estudis de màster universitari, ja siguin oficials o propis, i els de postgrau propis.

Pel que fa als **estudis de grau**, a Catalunya s'ofereix el grau d'interpretació i traducció impartit per dues universitats (la UAB en anglès, francès i alemany, i la UPF, a més, en llengua de signes catalana), un doble grau de llengües aplicades i traducció/interpretació impartit per la UPF (en anglès) i un grau interuniversitari en traducció, interpretació i llengües aplicades impartit per la UOC i la UVic-UCC.

Universitat	Nom
UAB	Traducció i Interpretació (anglès, francès i alemany)
UPF	Traducció i Interpretació (anglès, francès, alemany i llengua de signes catalana)
UPF	Llengües Aplicades / Traducció i Interpretació –anglès--(simultaneïtat, doble grau)
UOC/UVic-UCC	Traducció, Interpretació i Llengües Aplicades

En aquests graus, a més dels idiomes esmentats anteriorment, que corresponen als idiomes B del pla d'estudis, la primera llengua estrangera o d'especialitat, de la qual s'obté un domini actiu (es treballa des d'aquesta llengua i cap a aquesta llengua), es poden estudiar també altres idiomes (C), dels quals s'assoleix un domini passiu (només es treballa des de la llengua C cap a la llengua A, la materna o equivalent amb un domini complet).

En el quadre següent es mostren les llengües C dels estudis del grau d'interpretació i traducció que s'ofereixen a les diferents universitats catalanes. En destaca la UAB, amb una àmplia oferta de llengües C o complementàries, fora de les que normalment s'ofereixen també com a llengua B, i la UPF és l'únic centre que imparteix llengua de signes catalana.

Llengües	UAB		UPF		UOC – UVic-UCC	
	B	C	B	C	B	C
Àrab		X				
Alemany	X	X	X	X	X	X
Anglès	X	X	X	X	X	X
Francès	X	X	X	X	X	X
Italià		X				
Japonès		X				
Llengua signes catalana			X	X		
Portuguès		X				
Rus		X				
Xinès		X				

S'observa, però, que aquests graus i els seus plans d'estudis van més orientats majoritàriament cap a la traducció com a sortida professional i, en menys mesura, a la interpretació, sense que constin de manera específica matèries pròpies de la traducció i la interpretació judicial.

Per al curs 2016-2017 el nombre de places que s'han ofert en aquests graus ha estat de 845 (de les quals 430 corresponen al grau interuniversitari de la UOC/UVic-UCC).

ESTUDIS UNIVERSITARIS DE GRAU EN TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ										
Nom	Crèdits	Curs 12-13		Curs 13-14		Curs 14-15		Curs 15-16		Curs 16-17
		Places	Titulats /ades	Places	Titulats /ades	Places	Titulats /ades	Places	Titulats/ades	Places
Traducció i Interpretació (anglès, francès i alemany), UAB	240	240	214	240	190	240	153	230	161	230
Traducció i Interpretació (anglès, francès, alemany i llengua de signes catalana), UPF	240	170	116	170	113	170	140	170	121	170
Llengües Aplicades / Traducció i Interpretació - anglès (simultaneïtat), UPF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
Traducció, Interpretació i Llengües Aplicades, UOC-UVic-UCC*	240	50	53	30	29	50	12	430	19	430

*Els darrers anys el grau que actualment ofereixen la UOC i la UVic-UCC estava organitzat per la UVic-UCC, i va tenir diversos noms. S'inclouen les dades de places i de titulats i titulades corresponents al grau que s'impartia en aquell curs, independentment del nom.

La mitjana anual de persones titulades en aquests graus els darrers 4 anys ha estat d'uns 330 a les tres universitats:

PERSONES TITULADES EN ESTUDIS DE GRAU EN TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ DURANT EL PERÍODE 2012-2016						
Nom dels estudis	Titulats/ades per curs acadèmic				Total de titulats/ades 2012-2016	Mitjana anual 2012-2016
	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016		
Traducció i Interpretació (anglès, francès i alemany), UAB	214	190	153	161	718	179,5
Traducció i Interpretació (anglès, francès, alemany i llengua de signes catalana), UPF	116	113	140	121	490	122,5
Traducció i Interpretació UVic-UCC	53	29	12	19	113	28,25

Quant als estudis de màster universitari, els màsters universitaris oficials en aquest àmbit (6 el curs 2016-2017) es refereixen a la traducció. Només n'hi ha un en matèria d'interpretació (el màster universitari de la UAB de *Traducció, Interpretació i Estudis Interculturals*); també hi ha quatre doctorats.

Pel que fa estudis de postgrau propis, en l'àmbit propi de la traducció i la interpretació en els serveis públics, i especialment de l'àmbit jurídic i policial, només hi ha un estudi de postgrau en el cas de la UAB, amb el títol de *Màster en Traducció Jurídica i Interpretació Judicial*.

A la UAB s'imparteix també un altre màster propi, el *d'Estudis Àrabs Contemporanis*, que té com a objectiu oferir una formació d'excel·lència (C2 del MECR) en llengua i cultura àrabs contemporànies.

En matèria de llengües hi ha, a més, altres estudis de grau (filologies) que principalment es refereixen a estudis clàssics, anglès o francès, i també algun en estudis àrabs o hebreus, i estudis de màster en l'àmbit de llengües, però no especialitzats en l'àmbit de la interpretació i la traducció.

Finalment, es fa un breu esment a la situació dels estudis de grau en traducció i interpretació a la resta de l'Estat i a alguns altres estudis de postgrau relacionats amb la interpretació en els serveis públics.

Document 5. Altres ensenyaments d'idiomes i homologació de títols no universitaris

Aquest document recull la informació d'interès per a la Comissió en l'àmbit de competències del Departament d'Ensenyament, que principalment correspon als ensenyaments d'idiomes en règim especial (idiomes, nivell MECR). També es fa una breu referència a l'homologació i convalidació de títols i estudis no universitaris.

Pel que fa a l'ensenyament d'idiomes en règim especial, les escoles oficials d'idiomes de Catalunya imparteixen actualment estudis en 13 idiomes estrangers, dividits en tres nivells (bàsic, intermedi i avançat). En 4 dels idiomes es pot arribar a assolir el nivell de coneixement equivalent al nivell C1 del MECR (alemany, anglès, francès i italià); en 8 més, el nivell B2, i en un altre, el nivell B1.

La gran majoria d'alumnes que finalitzen aquests estudis obtenen la titulació de màxim nivell en les llengües que ofereixen el nivell C1, de manera destacada en anglès.

En el quadre següent es relacionen els 13 idiomes indicats, amb el nivell equivalent del MECR que s'obté en finalitzar el nivell avançat dels estudis, i el nombre de persones titulades en finalitzar el nivell més alt el darrer curs disponible (2015-2016):

Llengua	Nivell MECR	Persones titulades	%
Anglès	C1	1.696	72,88
Francès	C1	277	11,9
Italià	C1	148	6,36
Alemanys	C1	88	3,78
Rus	B2	42	1,8
Portuguès	B2	18	0,77
Àrab	B2	14	0,6
Neerlandès	B2	13	0,55
Japonès	B2	11	0,47
Xinès	B2	10	0,42
Coreà	B1	6	0,25
Eusquera	B2	4	0,17
Grec	B2	--	--
Total		2.327	100

A més d'aquests cursos oficials, l'Escola Oficial d'Idiomes ofereix cursos no oficials que inclouen també 10 idiomes que no disposen de formació oficial, en nivells inicials equivalents al nivell A1 del MECR. En el curs 2016-2017 aquests cursos han estat:

- de durada anual (60 h): dàrrija, persa, polonès, romanès, suec i txec
- d'estiu (40 h): danès, hebreu, persa, polonès, romanès, suec, txec, turc i urdú.

Per al curs curs 2017-2018, el Departament d'Ensenyament preveu introduir canvis en l'estudi d'una segona llengua estrangera que comportaran una nova via d'acreditació de coneixements d'idioma. Així, es reconeixeran (si així es sol·licita) dins l'expedient acadèmic de l'alumne de secundària els cursos que es superin d'una segona llengua estrangera que no s'ofereixi en el centre educatiu i que ho facin en una escola oficial d'idiomes, en el marc del Programa de llengües d'origen del Departament d'Ensenyament (segons acords intergovernamentals: àrab, portuguès i romanès) o en institucions oficials o governamentals

Quant a l'homologació i convalidació de títols i estudis estrangers en ensenyaments no universitaris, el Departament d'Ensenyament ha homologat o convalidat, en el període 2009-2016, un total de 27.889 credencials en batxillerat o ESO+batxillerat de 115 països diferents. A l'efecte de l'estudi de la Comissió s'han desglossat només les referides a estats on no és oficial el castellà i tenen una sola llengua oficial: 7.216 credencials, que afectarien 15 idiomes estrangers. Tot i això, atesa la finalitat de l'homologació i convalidació en ensenyaments no universitaris, no es considera una via adequada a l'efecte d'acreditar un determinat nivell de coneixement d'idioma que pugui donar accés al Registre de traductors i intèrprets judicials.

REGISTRE DE TRADUCTORS I INTÈRPRETS JUDICIALS PUNTS FORTS I PUNTS FEBLES PER A LA SEVA IMPLANTACIÓ

PUNTS FORTS	PUNTS FEBLES
<p>Normativa</p> <p>Transposada la normativa i jurisprudència internacional a la normativa processal</p>	<p>No concreció de nivells de qualitat a exigir per prestar el servei</p> <p>Manca de regulació de sistemes adequats de control de qualitat del servei</p>
<p>Demanda serveis</p> <p>Coneixement de les necessitats (característiques del servei, tipologia, idiomes, distribució territorial, àmbit policial i judicial)</p>	<p>Manca de disponibilitat de personal titulat per a la majoria d'idiomes</p> <p>Manca de sistemes de verificació de la qualificació del personal que presta el servei</p> <p>Necessitat de disponibilitat immediata en la majoria de serveis</p>
<p>Traducció i interpretació jurada</p> <p>Elevada qualificació professional per exercir les tasques</p> <p>Alta disponibilitat de professionals per a l'anglès, francès, alemany i italià</p>	<p>Reduït nombre de llengües amb professionals habilitats</p> <p>Reduït nombre de professionals en llengües diferents a l'anglès, francès, alemany i italià</p> <p>Poca disponibilitat d'intèrprets; la majoria de professionals són traductors</p> <p>En el cas del castellà, no hi ha distinció entre traducció i interpretació, i mancava acreditar, a més, coneixement de català</p> <p>En el cas d'homologació de títols estrangers, caldria acreditar el coneixement dels dos idiomes oficials a Catalunya</p>
<p>Formació universitària</p> <p>Graus en estudis d'interpretació i traducció en 3 universitats, en anglès, francès, alemany i llengua de signes catalana</p> <p>Formació universitària en altres llengües dins els estudis de grau (xinès, japonès, estudis àrabs i hebreus)</p> <p>Formació de postgrau, amb titulació pròpia, en Traducció Jurídica i Interpretació Judicial, a la UAB</p> <p>Possibilitat de programar graus i/o estudis de màster universitari de traducció i interpretació, que incloguin les llengües més demandades en l'àmbit judicial i policial</p>	<p>Estudis més orientats a la traducció que a la interpretació</p> <p>Manca de formació específica en interpretació, en el camp de la Traducció i Interpretació als Serveis Públics</p> <p>Nombre reduït de llengües en què s'ofereix formació específica de nivell superior, tant de grau com de màster universitari</p> <p>Manca de formació oficial de màster universitari en interpretació i traducció judicial</p>
<p>Ensenyament d'Idiomes (EOI)</p> <p>Formació en 13 idiomes</p> <p>Formació amb nivell C1 (màxim) del MECR en 4 idiomes</p>	<p>Nombre reduït d'alumnes que finalitzen estudis en idiomes diferents a l'anglès, al francès, l'alemany i l'italià</p>

2.2. Anàlisi d'estudis sobre la matèria, models i altres factors (annexos 1 a 3)

A més de l'anàlisi i l'avaluació de la situació actual en cadascun dels àmbits esmentats, la Comissió també ha tingut en compte altres estudis de models de registres o altres factors de la interpretació i traducció judicial, com ara:

- El funcionament de registres de traductors i intèrprets de l'àmbit policial i judicial (i de manera més àmplia, de la traducció i interpretació en els serveis públics) en altres estats del nostre entorn europeu (vegeu la nota resum a l'[annex 1](#)).
 - o En molts pocs casos es troba una regulació com la que preveu el Decret llei 8/2014, de registre que arribi a ser obligatori per als operadors jurídics i policials amb professionals que hagin acreditat els seus coneixements.
 - o Molts estats europeus han transposat la Directiva europea sense establir un registre, o bé el registre funciona de manera similar a les relacions o llistes de perits o experts a disposició dels òrgans judicials.
 - o En altres casos els registres que es regulen en altres estats són similars als registres de traductors i intèrprets jurats del nostre àmbit; es tracta, per tant, de professionals amb una intervenció diferent a la que es preveu per als intèrprets i traductors judicials.
 - o I en altres estats els registres són promoguts per organitzacions professionals, o de reconegut prestigi en l'acreditació d'intèrprets i traductors en l'àmbit dels serveis públics, però no són d'ús obligatori per parts dels operadors jurídics i policials.
- Les competències i habilitats que es considera que s'han de requerir als traductors i intèrprets judicials (vegeu el guió resum de l'[annex núm. 2](#)).
 - o Diversos autors i institucions (p.ex.. DG de Traducció i DG d'Interpretació de la UE) estableixen les competències bàsiques que consideren necessàries per a intèrprets i traductors jurídics.
 - o Pel que fa a competències i habilitats per a traductors i intèrprets, enfocat a la formació i la creació de recursos formatius, el projecte Building Mutual Trust també proposa una relació de competències que considera que han de ser prèvies a la formació i unes altres específiques de la traducció jurídica.
- Les consideracions sobre l'acreditació professional (procés per atorgar una habilitació professional) i la certificació professional (proves i/o exercicis que poden constituir una de les vies d'acreditació) que formulen diferents autors i que s'han treballat en projectes d'àmbit europeu (projecte Qualitas) (vegeu el guió resum de l'[annex núm. 2](#)).
- Pel que fa a la determinació de nivells de qualificació a tenir en compte per a l'accés al Registre, davant la manca de concreció normativa en aquest àmbit i per tal de poder establir comparacions o diferents nivells de domini, quant als nivells de coneixement dels idiomes, s'ha tingut en compte els nivells establerts al Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprenentatge, ensenyament i avaluació (MECR) (vegeu la nota resum a l'[annex núm. 3](#)).

3. Correlació entre la demanda d'idiomes i formació. Pautes i criteris

De l'anàlisi de les dades dels documents anteriors i dels debats mantinguts en les reunions de treball s'ha obtingut una anàlisi de la situació actual a Catalunya, tant pel que fa a la demanda de serveis en els àmbits judicial i policial com de formació i estudis en matèria de llengües, a la qual hauria de donar una resposta adequada la proposta de desplegament normatiu del Decret Llei 8/2014.

- Es constata una situació d'elevada demanda de serveis d'interpretació i traducció, tant en l'àmbit judicial com en el policial, amb una gran diversitat idiomàtica (75 idiomes els dos darrers anys), però alhora amb una gran variació en el nombre de serveis requerits en cada idioma. Si aquesta demanda es correlaciona amb la disponibilitat de formació en els idiomes requerits, i a més es té en compte el màxim de nivell de formació en la llengua que es pot arribar a adquirir (referit als nivells del MECR), es pot constatar unes grans diferències en els idiomes, que a grans trets es poden resumir en:
 - 18 idiomes (el 24 %) tenen una mitjana de demanda superior a 1 al dia (més de 360 serveis a l'any), i assoleixen el 92,63 % de serveis.

D'aquests 18 idiomes, en el nostre entorn es disposa de la formació següent:

Nivell	Idiomes
Formació superior (C2)	Anglès, alemany, francès, italià
Sense assolir nivell superior	Àrab, neerlandès, polonès, portuguès, romanès, rus, xinès
Nivell bàsic (A1)	Urdú (curs no oficial)
Sense formació	Albanès, bosnià, búlgar, georgià, panjabi, wòlof/serer

- 12 idiomes (el 16%) tenen una demanda d'entre 300 i 100 serveis anuals, que representen el 5,09 % dels serveis, amb la disponibilitat de formació següent:

Nivell	Idiomes
Nivell bàsic (A1)	Farsi/persa, txec (cursos no oficials)
Sense formació	Bengalí, bereber, edo, fula, hindi, mandinga, serbocroat, soninké, tagal i ucraïnès

- 21 idiomes (el 28 %), tenen una demanda d'entre 10 i 99 serveis, amb un total de 750 serveis (l'1,89 %), amb molt poca disponibilitat de formació:

Nivell	Idiomes
Sense assolir nivell superior	Coreà (B1), grec (B1), japonès (B2)
Nivell bàsic (A1)	Hebreu, suec, turc (cursos no oficials)
Sense formació	Armeni, bambara, danès, eslovac, eslovè, estonià, finès, hongarès, letó, lituà, macedoni, moldau, noruec, paixtu, twi

- Finalment, un grup de 24 idiomes (el 32 %) amb una demanda inferior a 10 serveis anuals de mitjana, que representen 66 serveis (el 0.17 % de la demanda), en els quals no hi ha cap disponibilitat de formació, en cap nivell, en el nostre entorn:

Nivell	Idiomes
Sense formació	Àkan/aixanti, amhàric, bielorús, crioll, guaraní, igbo, indonesi, ioruba, islandès, kazakh, kurd, lingala, malaisi, mongol, montenegrí, nepalès, quítxua, romaní, somalí, swahili, tailandès, tàmil, tibetà, vietnamita

- Atesa la situació descrita anteriorment, la Comissió considera que per aconseguir un Registre efectiu i viable, cal tenir molt present la realitat en què es troba cada idioma, tant en demanda de serveis com en la disponibilitat de formació. Les mesures que s'adoptin de desplegament del Registre hauran de ser conseqüents amb aquesta realitat i, per tant, considerar:

- la implantació progressiva de l'entrada en funcionament del Registre;
- la situació específica de cada idioma (en demanda i en formació);
- la flexibilitat i l'adaptació a la realitat de cada moment, amb instruments normatius que permetin una àgil modificació;
- la diferenciació clara en el Registre entre interpretació i traducció, ateses les seves característiques pròpies (en la prestació del servei, el nivell de demanda i els idiomes requerits);
- la prioritització dels idiomes en què hi hagi més impacte en la qualitat del servei (sobretot en els que són més demandats);
- la previsió de diversos nivells d'acreditació de coneixements de l'idioma i d'altres complementaris i, per tant, de qualificació dels professionals inscrits, si cal, prioritant els de més nivell dins d'un mateix idioma (p.ex., en consultar el Registre, per a cada idioma mostrar sempre en primer lloc els que tinguin un nivell de qualificació més alt).

- Pel que fa al coneixement dels idiomes oficials a Catalunya, català i castellà, la Comissió considera que per inscriure's al Registre cal el domini d'ambdós idiomes, atès que en el desenvolupament de les actuacions judicials, orals i escrites, hi ha el dret a utilitzar els dos idiomes. El nivell òptim de coneixement hauria de ser l'equivalent al C2 del MECR. Tot i això, atesa la situació exposada anteriorment en relació als idiomes estrangers, en els casos en què no es disposi de prou candidats a inscriure's al Registre amb aquest domini de les llengües, per als idiomes en què així

es determinés, es podria establir un nivell de coneixement inferior al C2, que pot ser per un període transitori i, en tot cas, seria el mateix nivell per a ambdós idiomes oficials.

- Els traductors i intèrprets jurats, atesa la seva capacitació que ja han acreditat per accedir al títol habilitant, haurien de tenir accés directe al Registre de traductors i intèrprets judicials, si així ho desitgessin, i en el nivell més alt de coneixement i capacitació, en cas que el Registre estableixi diferents nivells, sense necessitat d'acreditar de nou la seva qualificació, sens perjudici dels aclariments i informació complementària que pugui requerir el Registre (p.ex., disponibilitat, àmbit territorial on pot o vol actuar). Tot i això, en el cas dels traductors i intèrprets jurats que constin inscrits en altres registres diferents al de la Direcció General de Política Lingüística (Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació o els d'altres comunitats autònomes), sí que seria necessari acreditar el coneixement a nivell superior del català per poder accedir al Registre.
- Per acreditar els coneixements de llengües, especialment en els casos en què no hi ha formació en el nostre entorn, caldrà tenir en compte els títols i estudis assolits a l'estranger. En els casos de titulacions superiors dins la Unió Europea, hi ha més facilitat per tal d'establir la validesa i nivell de qualificació, pel que fa a coneixement de l'idioma, i també per als casos d'estats en què hi hagi convenis bilaterals o estigui prevista l'homologació de títols.

Però hi ha casos d'idiomes sol·licitats pels òrgans judicials i policials en què serà molt difícil acreditar per aquesta via el coneixement de l'idioma (p.ex., països africans on es parlen molts idiomes, però l'idioma oficial només és un d'ells i/o l'anglès o el francès), i a vegades només es pot acreditar, actualment, la condició de nadiu d'un país on es parla una determinada llengua.

- La Comissió considera que, per tal de prestar un servei d'interpretació i traducció de qualitat, no és suficient l'acreditació de coneixement de llengües, sinó que són necessaris també altres coneixements complementaris de l'entorn judicial o policial en què es requereixen els seus serveis, a més d'altres coneixements sobre el desenvolupament de la seva actuació professional (obligacions, deures, tècniques) que seria necessari exigir, en l'extensió que es consideri més adequada, a les persones que s'inscriguin al Registre.
- Al Registre caldria incorporar, a més de les dades bàsiques que s'indiquen al Decret Llei 8/2014, aquelles altres de complementàries que puguin aportar informació d'interès per a la prestació del servei (p.ex., domini d'una varietat dialectal, experiència professional, especialitat en escoltes telefòniques).
- En l'anàlisi efectuada per la Comissió s'ha exclòs la consideració d'altres aspectes jurídics del Registre, com és el de la seva adscripció, configuració administrativa, tramitació de procediments administratius d'inscripció (convocatòries periòdiques per idiomes, inscripció permanent oberta) o el suport tècnic i de recursos humans de què disposarà, atès que es tracta d'una qüestió d'autoorganització que és competència del Departament de Justícia.

- Així mateix, tampoc s'han fet valoracions sobre els sistemes de provisió efectiva dels serveis per part dels departaments afectats (Justícia i Interior), ja que correspon a aquests departaments determinar-los, sens perjudici que hagin de tenir en compte les disposicions que es dictin en matèria del Registre per tal de proveir un servei de qualitat.

4. Factors perquè el Registre garanteixi la qualitat del servei

Pel que fa al desplegament del Registre de traductors i intèrprets judicials creat pel Decret Llei 8/2014, tenint en compte les consideracions, arguments i pautes de l'apartat anterior, la Comissió ha tractat i debatut les diverses qüestions principals relacionades amb la seva creació.

En primer lloc, s'ha fet una proposta dels principals requisits que han complir les persones que vulguin estar inscrites al Registre. Tot seguit, s'ha fet una descripció més àmplia dels continguts d'aquests requisits, així com de les implicacions en relació amb la situació actual i els objectius que es volen assolir.

4.1. Requeriments per accedir al Registre

Per tal de garantir una òptima qualitat en els serveis de traducció i interpretació judicial, el Registre ha de garantir que aquelles persones que hi accedeixin compleixin, i així ho acreditin, els requisits següents:

A	Requisits personals	
	Majoria d'edat, manca d'antecedents penals	
B	Nivell de coneixement de les llengües que han d'interpretar i/o traduir	
	B.1	De les llengües oficials a Catalunya (català i castellà)
	B.2	De les llengües estrangeres
C	Formació i coneixements addicionals al de l'idioma	
	C.1	De l'àmbit on es desenvolupa la seva feina: àmbit judicial i policial
	C.2	De l'exercici professional de la traducció i la interpretació
	C.3	Coneixements obligatoris de la responsabilitat amb què han d'actuar: codi deontològic, drets, obligacions, responsabilitats en què poden incórrer, bones pràctiques

A) Requisits personals

La normativa de desplegament del Registre, en el nivell que es consideri oportú (decret, ordre, resolució) ha de concretar aquests requisits.

Alguns dels requisits que s'han tingut en compte i que, com a mínim, han de complir les persones inscrites al Registre són:

- ser una persona física (s'ha d'establir de manera específica que el Registre només inclou persones físiques, les quals han d'acreditar la resta de requisits previstos normativament); no es considera oportú incloure-hi persones jurídiques (p.ex., de les possibles empreses prestadores de serveis als òrgans judicials i policials)
- ser major d'edat i tenir capacitat legal
- no tenir antecedents penals
- tenir residència legal, i permís de residència i treball en el cas dels estrangers, atès que és necessari per a la contractació i compensació econòmica d'aquests serveis.

B) Nivell de coneixement dels idiomes

Pel que fa al nivell de coneixement dels idiomes, atesa la diversitat de demanda d'idiomes i els diferents nivells de formació en el nostre entorn i a l'estranger, per tal de poder establir comparacions i equivalències, en aquest apartat es té en compte i es fa referència als nivells descrits en el Marc europeu comú de referència per a les llengües (MECR).

B.1) Nivell de coneixement dels idiomes oficials a Catalunya (català i castellà)

Les persones que vulguin accedir al Registre han de tenir un domini ampli dels idiomes català i castellà, com a llengües oficials a Catalunya. No s'hi poden inscriure, almenys en el cas d'intèrprets, si no dominen els dos idiomes, atès que és un dret dels ciutadans poder utilitzar qualsevol dels dos idiomes en les actuacions judicials. El nivell d'exigència de domini dels dos idiomes oficials ha de ser el mateix, atesa la seva consideració jurídica.

La situació òptima seria que en totes les combinacions d'interpretació sempre hi hagués un domini de nivell alt (equivalent al C2 del MECR), tant en català com en castellà. Tot i que això és fàcilment assolible en algunes llengües (les que tenen una alta oferta formativa a Catalunya, de gran extensió i difusió com a eina de comunicació internacional), és més difícil d'assolir en el cas de llengües de menys ús, de poca demanda, d'escassa o nul·la oferta formativa en el nostre entorn.

En aquest aspecte, l'article 9 del Decret Llei 8/2014 fa referència al coneixement dels idiomes oficials de Catalunya i estableix diverses vies d'acreditació.

Article 9 Coneixement dels idiomes oficials de Catalunya

Els traductors i intèrprets que vulguin inscriure's al Registre de traductors i intèrprets judicials han d'acreditar el coneixement de les llengües oficials de Catalunya. L'acreditació del coneixement pot fer-se mitjançant qualsevol de les següents opcions:

- a) Titulacions oficials emeses per les autoritats competents on consti el nivell de coneixement de l'idioma. Les titulacions s'han d'acreditar en la forma establerta a l'annex 2.
- b) Gaudir de la condició política de català.
- c) Acreditació de la nacionalitat espanyola o d'un altre Estat on es parli alguna de les llengües oficials de Catalunya.
- d) Certificat expedit per un organisme oficial on consti el coneixement de l'idioma.
- e) Titulació oficial referida a estudis cursats en l'idioma oficial.
- f) Acreditació de l'experiència professional en la tasca d'interpretació o traducció en l'idioma oficial.

En el cas que es consideri necessari es poden efectuar proves per comprovar el coneixement d'aquests idiomes.

En relació amb aquests idiomes, l'**annex 2** diu:

Titulació dels idiomes oficials

Català. Títols, diplomes i certificats equivalents als certificats de coneixements de català de la Direcció General de Política Lingüística, d'acord amb l'Ordre CP/491/2009, de 12 de novembre (DOGC núm. 5511, de 23.11.2009), modificada per l'Ordre VCP/233/2010, de 12 d'abril (DOGC núm. 5610, de 19.4.2010), amb l'indicació de nivell de coneixement equivalent del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües.

Castellà. Títols, diplomes i certificats on consti el coneixement de castellà, amb la indicació de nivell de coneixement equivalent del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües.

En les normes reglamentàries de desplegament del Registre cal concretar aquest requisit i determinar un nivell mínim de coneixement de les llengües, o preveure'n la gradació de diferents nivells de coneixement, que es poden establir en funció de les combinacions lingüístiques, segons el model de registre que s'estableixi.

En els casos en què es consideri que inicialment no es pot exigir el nivell C2 (perquè no es poden incorporar prou persones per atendre un idioma determinat), es considera que el nivell mínim que cal exigir és el B2, que es pot complementar, si es considera oportú, amb l'establiment d'un termini (p. ex. 2 anys) perquè la persona inscrita acrediti que ha assolit un nivell superior (el mínim que s'exigeix) de coneixement dels dos idiomes oficials (o del que no acrediti el C2).

B.2) Nivell de coneixement dels idiomes estrangers

Pel que fa als idiomes estrangers, per tal de garantir la màxima qualitat en la prestació del servei, el nivell de coneixement dels idiomes més idoni, tant per a la interpretació com per a la traducció, també és el C2.

Tot i això, atesa la diversa situació pel que fa a l'ensenyament d'idiomes en el nostre entorn, en què el nivell C2 només s'ensenyava en molts pocs idiomes, de gran abast i difusió internacional, però no en d'altres molt usats en l'àmbit judicial i policial (àrab, romanès, etc.), i atesa la diversa realitat de les persones que disposen del coneixement d'aquests altres idiomes, per tal de tenir un Registre amb les persones suficients per atendre la demanda, és

recomanable partir de diferents nivells de coneixement i promoure que posteriorment es vagin assolint nivells més elevats.

L'exigència del nivell C2 en idiomes estrangers, i també en els idiomes oficials a Catalunya, no podria garantir que es disposés d'un nombre suficient de persones distribuïdes per tot el territori, i només es podria cobrir de manera segura en molts pocs idiomes (l'anglès, el francès i l'alemany —tot i que en aquest darrer idioma el nombre de titulats universitaris és molt inferior al dels altres dos).

Per a la resta d'idiomes, és molt difícil assolir aquest objectiu d'entrada. Per aquest motiu, les propostes que es formulen en aquest aspecte consideren que cal tenir en compte el nivell de demanda actual de serveis i procurar que la qualitat del servei millori, respecte a la situació actual. Per això, cal atendre de manera prioritària aquells idiomes dels quals hi ha una demanda més alta però no hi ha una disponibilitat efectiva de persones amb la màxima qualificació pel que fa al seu domini.

En el moment de desplegar la normativa per implantar el Registre, les propostes que es formulin en relació amb aquesta matèria han de tenir en compte les particularitats de cada idioma (demanda, disponibilitat d'estudis en el nostre entorn, disponibilitat de nadius en aquell idioma amb disposició a accedir al Registre) i, per tant, seria positiu preveure el nivell de domini de la llengua que caldria acreditar per accedir al Registre establint llindars mínims de coneixement i/o períodes transitoris per romandre en un determinat nivell de coneixement i acreditar un nivell superior de coneixement posteriorment.

A l'apartat 3.3 d'aquest document es formula una proposta sobre prioritats i progressivitat en la incorporació d'idiomes al Registre.

Acreditació dels coneixements d'idiomes estrangers

Pel que fa a l'acreditació de coneixements dels idiomes estrangers, la persona interessada a ser inscrita en el Registre és qui ha d'acreditar el nivell de domini, tal com estableix l'article 9 del Decret Llei 8/2014, i per remissió l'annex núm. 2, aportant la corresponent documentació.

Atès que el Decret Llei 8/2014 estableix diverses titulacions i nivells de coneixement dels idiomes estrangers, es considera oportú que en el desplegament normatiu del Registre s'estableixin els nivells mínims de coneixement per a cada idioma, tenint en compte les consideracions anteriors (demanda, formació al nostre entorn) i la finalitat d'anar garantint una adequada qualitat del servei prestat.

Tal com preveu el paràgraf 3r, es considera necessari que, si més no en la majoria de casos, i en funció del tipus d'idioma, aquesta acreditació es complementi amb la realització d'unes proves per comprovar el nivell acreditat, entre d'altres, pels motius següents:

- si s'aporten acreditacions de certa antiguitat, pot ser que posteriorment aquell idioma no s'hagi practicat (sobretot si no se n'és nadiu) i aleshores no es pot garantir un coneixement permanent en aquell nivell.
-

- en els casos d'homologació de títols estrangers, d'al·legació d'experiència laboral o de ser nacional d'un país on es parla un idioma, no sempre és possible establir el nivell de coneixement de l'idioma per fer-ne una equivalència o comparació amb el MECR.

Article 8. Inscripció al Registre

8.1 Al Registre de traductors i intèrprets judicials s'hi poden inscriure:

A) Els traductors i intèrprets titulats que estiguin en possessió d'alguna de les següents titulacions o habilitacions:

a) Títol de traductor-intèrpret jurat.

b) Títol de llicenciat o, si escau, de grau en traducció i interpretació.

c) Certificat, títol o diploma que acrediti el coneixement de la llengua equivalent al nivell C1 del MECRL.

Si es tracta d'un títol obtingut a l'estranger, cal acreditar que s'està en possessió de la corresponent convalidació o de la credencial que acrediti, si escau, l'homologació.

B) Els traductors i intèrprets que, sense estar en possessió de cap les titulacions previstes a l'apartat anterior, acreditin el coneixement de l'idioma mitjançant la presentació d'alguna de la següent documentació:

a) Certificat, títol o diploma que acrediti el nivell de coneixement de la llengua inferior a C1 del MECRL.

b) Titulació oficial referida a estudis cursats en l'idioma objecte de registre.

c) Acreditació de la nacionalitat corresponent a l'idioma objecte de registre.

d) Certificat expedit per un organisme oficial on consti el coneixement de l'idioma objecte de registre.

e) Acreditació de l'experiència professional en la tasca d'interpretació o traducció.

8.2 Les titulacions s'han d'acreditar en la forma establerta a l'annex 2.

8.3 En tots els casos s'ha de presentar una declaració jurada on consti la veracitat de les dades comunicades sota l'avertiment que, en cas que es comprovi alguna falsedat, el traductor o l'intèrpret serà exclòs del Registre. La falta o falsedat inicial o sobrevinguda d'algun dels requisits exigits per formar part dels registres regulats és causa d'exclusió.

En el cas que es consideri necessari, es poden efectuar proves per comprovar el coneixement d'aquests idiomes.

Annex 2. Acreditació de les titulacions

L'acreditació de la titulació per a la inscripció al Registre, s'ha de fer aportant alguna de la documentació següent:

Traductor-intèrpret jurat

Títol lliurat pel Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació.

Títol emès per la Comunitat Autònoma de Galícia

Títol emès per la Comunitat Autònoma del País Basc

Estar inclòs a la llista dels traductors-intèrprets jurats que confecciona el Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació.

Estar inclòs al Registre de professionals de la traducció i la interpretació jurades que disposa la Direcció General de Política Lingüística.

Estar inclòs en altres registres equivalents, o llistes, d'una altra comunitat autònoma o Estat membre de la Unió Europea.

Títol universitari en traducció i interpretació

Títol oficial (grau, màster, doctorat) lliurat per la universitat corresponent, així com el certificat corresponent on consti les llengües de traducció directa.

Títol oficial d'idiomes

Títol, certificat o diploma de qualsevol de les escoles oficials d'idiomes, amb la indicació de nivell de coneixement equivalent del MECRL.

Títols estrangers d'educació superior

Resolució d'homologació formalitzada mitjançant credencial expedida per la Subdirecció General de Títols i Reconeixement de Qualificacions del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

Títols i graus acadèmics de postgrau universitari

Resolució d'homologació dictada pel rector de la universitat corresponent.

Títols i estudis estrangers en ensenyaments no universitaris

Resolució d'homologació i convalidació dictada pel Departament d'Ensenyament.

Titulació del llenguatge de signes

Títol de grau superior en interpretació de llenguatge de signes o equivalent.

C) Coneixements addicionals als de l'idioma que han de tenir les persones que s'inscriguin al Registre

Per tal de poder prestar un servei de qualitat, es considera que les persones inscrites al Registre han de disposar, a més de coneixements suficients de l'idioma, de:

- C.1) coneixements, almenys en els aspectes més fonamentals, de l'àmbit en què han de portar a terme la seva tasca (policial i judicial)
- C.2) coneixements mínims de l'exercici professional de la traducció i interpretació (tècniques, recursos)
- C.3) coneixements sobre principis d'actuació professional dels intèrprets i traductors (codi ètic, bones pràctiques)
- C.4) altres possibles coneixements complementaris

L'article 8.5 del Decret Llei 8/2014 ja preveu que s'hi recullin altres coneixements i, per tant, en el desplegament d'aquesta norma caldria concretar-ho.

8.5 En el Registre es poden recollir altres coneixements, referits a l'ordenament jurídic, tècniques d'interpretació, terminologia, normes deontològiques o similars. Aquests coneixements han de ser proporcionats i adequats a les tasques a desenvolupar i als diferents idiomes, i es poden establir com a requisit o informació addicional, en funció de l'idioma de què es tracti.

C.1. Coneixements de l'àmbit jurídic i policial

Aquests coneixements s'haurien de fixar en alguna de les normes de desenvolupament del Decret Llei, amb un rang normatiu que permetés una modificació àgil per actualitzar-ne els continguts.

A continuació s'esmenten, a títol enunciatiu i sense que es tracti d'una relació tancada, algunes propostes que es consideren oportunes sobre el contingut d'aquests coneixements:

C.1.1) Àmbit jurídic

- Organització judicial (diversos ordres jurisdiccionals, estructura, funcionament dels òrgans judicials).
- Normativa processal que determina els tipus de procediments (en els diversos ordres jurisdiccionals, nocions).
- Normativa sobre el dret a la interpretació i traducció en l'àmbit judicial.
- Terminologia jurídica bàsica.
- Els diversos intervinents en un procediment: judicatura, fiscalia, lletrats de l'Administració de justícia, operadors jurídics, parts processals, personal de l'Administració de justícia (funcions, cossos).
- Tipologia de la documentació judicial, característiques dels tipus principals.

C.1.2) Àmbit policial

- Coneixements bàsics de l'estructura policial de Catalunya i dels cossos policials que la integren, així com del marc legal.
- En l'àmbit de la investigació criminal, per poder dur a terme traduccions i interpretacions d'interrogatoris, declaracions, entrevistes amb advocats, denúncies, assessorament a víctimes, escoltes telefòniques, criminalística.
- Coneixements del vocabulari emprat en atestats, diligències, compareixences, actes de lectura de drets (drets del detingut) i altres tipus d'actes, així com de la normativa jurídica que motiva la traducció .
- Terminologia policial i lèxic/argot emprat pels delinqüents.
- Vocabulari de mobilitat per a tots aquells delictes que tinguin a veure amb el trànsit.
- Vocabulari bàsic de la policia científica: balística, documentoscòpia, laboratori analític.
- Coneixement del procés operatiu policial: fase posterior a la instrucció i/o declaració policial (orientació fase pre processal).

C.2) Coneixements sobre l'exercici professional i particularitats d'aquests àmbits

- Traducció
 - Modalitats (escrita, traducció a la vista, resum o transcripció i traducció escrita de formes orals)
 - Tècniques
- Interpretació
 - Modalitats (simultània, consecutiva –amb presa de notes o breu sense presa de notes–, *chuchotage* o interpretació a cau d'orella, interpretació en “relé” –interpretació d'un idioma a un altre a través d'un tercer per enllaçar la combinació lingüística).
 - Tècniques
- Transcripció d'escoltes: transcripció traduïda d'escoltes telefòniques
- Interpretació telefònica/videoconferència
- Recursos lingüístics
- En l'àmbit policial, ateses les diferents tipologies a atendre i determinats serveis específics (oficines d'atenció de denúncies), la formació de què disposin els professionals els haurien de fer competents en:
 - tot i que per a les traduccions vinculades a determinats serveis no es requereix una especial formació en vocabulari policial, sí que es requereixi un bon domini gramatical.
 - adaptar el lèxic al destinatari de la gestió: persona detinguda, víctima, autoritat, altres cossos policials.
 - transmetre l'essència o la importància d'allò que s'està traduint o transcrivint.

- rigorositat i precisió.
- també seria d'interès que tinguessin formació bàsica de caràcter psico-comunicatiu per tal de ser capaços de generar un ambient d'empatia entre les parts que intervenen en les diligències, i també per poder gestionar mínimament les situacions d'alteració emocional que poden tenir les víctimes del delictes i/o els detinguts/investigats.

C.3) Principis d'actuació professional dels intèrprets i traductors

En aquest aspecte, la normativa que desenvolupi el Decret Llei 8/2014 es considera que hauria d'establir els principis d'actuació professional que han d'observar els traductors i intèrprets judicials i que, per tant, es podria establir com a requeriment el coneixement d'aquests principis.

A l'hora de fixar aquests principis, però, hi ha una tipologia molt diversa, i una gran diferència en la seva naturalesa i en els efectes del seu incompliment. Alguns d'ells estan previstos a la normativa, com també les responsabilitats en què s'incorre per incomplir-los, i d'altres no ho estan però tenen una gran importància per al desenvolupament correcte de les actuacions policials i judicials. Per aquest motiu, es formula la proposta d'establir en la normativa de desenvolupament del Registre, amb el rang mitjà que s'estimi més idoni, d'una banda, un recull dels drets i deures de l'intèrpret i, de l'altra, de manera separada altres normes més pròpies d'un codi deontològic o d'un codi de bones pràctiques en l'exercici de l'activitat professional.

- Deures dels inscrits al Registre

En aquest bloc es proposa una relació dels deures dels professionals inscrits al Registre, molts d'ells ja previstos normativament (lleis processals, Codi penal) i d'altres derivats de la importància del correcte compliment de la tasca professional:

- Confidencialitat (art. 5.3 Directiva 2010/64/UE i art. 124.2 LECr)
En aquest aspecte es considera positivament la necessitat de signar, almenys en l'àmbit policial, un document de confidencialitat on es declari, a més, si el professional té o no té algun lligam amb alguna persona involucrada en el cas en què intervé.
- Obligació de mantenir el secret de la comunicació entre advocat i acusat (art. 416.3 LECr).
- Obligació de mantenir el secret professional.
- Obligació de l'intèrpret de prestar jurament o promesa de dir veritat (art 143 LECr, no previst per a traductors).
- Comportament correcte i decorós durant les audiències del tribunal (potestat disciplinària i de correcció dels òrgans judicials en cas de no mantenir ordre o comportament incorrecte, art. 190 a 195 LOPJ) i durant les actuacions policials (respecte a l'autoritat), d'acord amb la normativa que s'elabori a l'efecte.
- Compliment dels horaris pactats amb el destinatari o usuari del servei.
- Previsió d'un règim disciplinari que reculli la responsabilitat, tant administrativa com penal, en la qual es pot incórrer, segons el tipus d'infracció comesa:

➤ Responsabilitat penal

- Delictes comesos com a intèrpret:
 - Per faltar a la veritat maliciosament (penes art 458 CP en meitat superior i inhabilitació especial de 6 a 12 anys).
 - Per alteració, sense faltar substancialment a la veritat, amb reticències, inexactituds o silenciament fets o dades rellevants que conegui (multa de 6 a 12 mesos i suspensió càrrec de 6 mesos a 3 anys).
 - També tindrà les mateixes penes qui presenti deliberadament intèrprets falsosos (amb més pena si ho fa un advocat, procurador, graduat social o fiscal).
- Altres delictes: revelació de secrets a què tingui accés en un cas concret.

➤ Responsabilitat administrativa

- Art. 8.3 Decret llei: exclusió del Registre en cas de falsedat de dades.
- També s'hi podria incórrer per infracció de les normes i obligacions que pugui establir el Registre.

➤ Delictes comesos contra intèrprets (delicte de coaccions, art 464 CP)

En aplicació de mesures de seguretat, quan es treballi en transcripcions telefòniques de trucades o textos, especialment en l'àmbit policial:

- Restricció o prohibició de l'ús del telèfon mòbil o altres eines electròniques que permetin l'enregistrament de so o imatge.
- Prohibició de portar llapis de memòria o suports analògics on es puguin fer còpies de documents.
- Restricció o limitació d'accés a pàgines concretes d'internet, que es puguin auditar, per tal d'evitar fugues d'informació.

○ Altres

- Neutralitat: imparcialitat i objectivitat (no incorporar valoracions suggestives ni opinions personals).
- Fiabilitat (traducció de forma fidel i íntegra; si no ho poden fer, demanar aclariments i informar aquest fet).
- Presentació per indicar quin és el seu paper.
- Confiança.
- Discreció.
- Competència professional: només han d'acceptar encàrrecs per als quals tinguin la deguda qualificació professional i rebutjar aquells que els pugui suposar un comportament no professional o l'incompliment dels principis ètics (a la legislació processal no es preveuen causes d'abstenció o recusació expresses). Si durant l'exercici professional s'adonen que no poden dur a terme la interpretació amb garanties per manca de competència, caldrà que ho comuniquin immediatament.

- Obligació d'interpretar en ambdues direccions.
- Estil que cal utilitzar en la seva actuació professional.
- Formació contínua i reciclatge permanent dels coneixements per tal de garantir en tot moment les capacitats i competències en traducció i interpretació.

C.4) Altres possibles coneixements complementaris

- Competències interculturals

Es considera de manera positiva que el professional també tingui aquestes competències, per poder afavorir que desenvolupi amb garantia la seva tasca i assegurar la comprensió i la comunicació amb persones d'altres orígens culturals i amb referents diversos. Aquestes habilitats afecten la manera de comportar-se, d'expressar-se i d'entendre. La competència intercultural va més enllà de la competència comunicativa.

- La interpretació als serveis públics

Es podria valorar incloure també, al nivell que es considerés oportú, informació i coneixements sobre les característiques de la interpretació en el serveis públics.

Propostes per assolir i acreditar els coneixements diferents a l'idioma

En la situació actual només els traductors i intèrprets jurats tenen acreditat l'assoliment dels coneixements, tant dels idiomes per als quals estan habilitats com de la resta de coneixements de l'àmbit jurídic, per la qual cosa el seu accés al Registre de traductors i intèrprets judicials pot ser directe, si així ho manifesten.

Per a la resta de persones que es vulguin inscriure al Registre caldria establir el sistema d'acreditació de coneixements diferents a l'idioma que s'hagi pogut establir. Es considera que la millor manera de garantir que les persones que s'inscriguin al Registre han assolit aquests coneixements seria mitjançant la participació i superació dels corresponents cursos de formació, sens perjudici de la posterior prova que calgués passar, si escau, per accedir al Registre.

Cursos formatius

Atesos els diferents coneixements addicionals als de l'idioma que cal tenir i el diferent nivell de formació (tant de llengües com d'estudis o cultura general) de les persones que sol·licitin la inscripció al Registre, es proposa que s'adquireixen mitjançant la superació de cursos formatius, de diferent nivell, on s'imparteixin o tractin sobre les diverses matèries de manera més o menys àmplia.

Aquesta formació podria preveure la realització de pràctiques, si fos possible, o la simulació de situacions reals. Aquesta opció seria idònia, i es podria considerar obligatòria, en el cas de ser una formació d'un significatiu nombre d'hores.

La proposta de cursos que es planteja en diferenciaria dos tipus:

I) Formació àmplia sobre la matèria que permeti acreditar el màxim nivell de qualitat

Aquesta formació podria ser impartida a la universitat o en altres centres que es considerés oportú.

En cas que es tractés d'una formació de postgrau, caldria establir-ne el nombre de crèdits ECTS (30, 60 si fos un màster) i s'hauria de valorar l'obligatorietat de fer pràctiques.

Una altra possibilitat és assolir-la, en cas de preveure-ho en el pla d'estudis corresponent, com a menció dins del grau d'interpretació i traducció.

Aquesta formació, en tot cas, es considera que no hauria d'estar restringida a persones amb titulació universitària i, per tant, caldria preveure altres formes de realització, ja sigui com a curs d'extensió universitària o l'homologació o acreditació d'entitats que el puguin portar a terme.

Es considera que qui disposés d'aquesta formació, juntament amb el nivell C2 de les llengües, disposaria del nivell més alt de qualificació professional per al desenvolupament de les seves tasques.

II) Curs de formació bàsica per garantir els coneixements mínims necessaris per a una prestació de servei de qualitat

Curs específic, amb una durada aproximada d'entre 25 i 30 hores, en què s'impartissin les nocions mínimes de les anteriors matèries, que poden anar adreçades a persones amb formació de molt diferent nivell (sovint no universitari).

Es considera que la superació d'aquest curs podria ser el mínim de què hauria de disposar tota persona inscrita al Registre.

En tot cas, el programa i contingut dels cursos els hauria de fixar el Departament de Justícia en el desplegament del Registre, mitjançant una norma de rang reglamentari que permeti una modificació i una actualització àgils, i també podria indicar els centres on s'impartiria i la possibilitat d'homologar els cursos que impartissin diferents centres (universitaris, entitats privades). Les homologacions concretes que s'aproveïssin, si s'escau, les podria disposar una norma de rang inferior.

Una proposta que es considera oportuna és que com a mínim el curs de formació bàsica s'impartís en un centre públic, com podrien ser el CEJFE o altres centres de formació de la Generalitat de Catalunya.

4.2 Propostes de sistemes d'acreditació i avaluació de coneixements

D'acord amb els articles 8 i 9 del Decret llei 8/2014, les persones que vulguin inscriure's al Registre són les que hauran de portar a terme l'acreditació de les titulacions de què disposen, d'acord amb la documentació que s'esmenta a l'annex núm. 2.

Correspondrà als responsables del Registre fer les comprovacions corresponents de la veracitat de les dades i dels documents aportats.

Tot i això, es considera que la mera aportació de titulacions no seria suficient, en molts casos, per garantir que les persones inscrites poden oferir la qualitat adequada als serveis que han de prestar, pels motius que s'indiquen a continuació.

Quant a l'acreditació en coneixement d'idiomes estrangers o oficials:

- La mera acreditació de formació, en molts casos, no garantiria l'adequada qualitat, ja que pot tractar-se de nivells assolits fa molt temps, però que no s'ha mantingut l'ús, o bé que se'n té el coneixement general, però no de la diversitat de registres, llenguatge especialitzat o terminologia necessaris per a l'àmbit judicial i policial.
- Seria necessari fer una comprovació dels nivells reals de coneixements al·legats pels candidats amb l'aportació de la documentació que acrediti la seva formació prèvia.

En moltes institucions de formació en matèria de llengües no s'admet la validesa automàtica d'un nivell acreditat fa molts anys per poder accedir a nivells superiors (p.ex., a les EOI no es consideren vigents els nivells de formació acreditats amb titulacions de més de 5 anys i cal realitzar proves de nivell).

Per tal de comprovar els nivells de formació segons la documentació aportada i, a més, poder acreditar que es disposa de formació en els altres coneixements diferents a l'idioma, es podrien establir alguns models com:

a) Superació de proves per accedir al registre (llengües i altres coneixements)

- Possibilitat de primera prova eliminatòria (p.ex. test)
- Proves posteriors, adaptades a l'especialitat que es vol exercir: traducció/interpretació
- Prova per comprovar els coneixements diferents a l'idioma

b) Superació de cursos

Aquesta opció seria més idònia per acreditar formació en les matèries diferents al coneixement d'idiomes, com s'ha indicat a l'apartat anterior. No és molt viable establir d'entrada aquesta opció per als coneixements d'idiomes, atesa la disponibilitat d'estudis en la matèria, com s'ha exposat anteriorment, i a diferència dels models en altres estats (p.ex., Regne Unit) on hi ha una àmplia oferta d'estudis específics per a la interpretació i la traducció en els serveis públics.

Les propostes a valorar sobre aquests cursos serien:

- establir el requisit inicial de disposar del curs de formació (com a mínim per als coneixements complementaris a les llengües) per poder accedir al Registre.
- establir que hagi de fer el curs la persona que ha acreditat documentalment, o amb superació de proves si així s'ha establert, el nivell de coneixement dels idiomes. Aquesta podria ser també una situació transitòria mentre no estiguessin definitivament implantats els cursos previstos a l'apartat anterior.

c) Combinació de les dues opcions anteriors

- proves (idiomes més altres coneixements) i curs posterior per a qui les hagi superat.
- superació de curs previ (altres coneixements) abans de presentació a les proves de coneixement d'idiomes.

4.3 Proposta de prioritats i progressivitat en la incorporació d'idiomes al Registre

Atesa la situació de partida, de la demanda de serveis i d'oferta formativa específica en la matèria en el nostre entorn (documents elaborats per la Comissió), es considera que el més oportú seria una implantació progressiva del Registre i tenir en compte una avaluació continuada i realista de la situació per a cadascun dels idiomes i l'evolució de la demanda.

La implementació del Registre podria establir diferents fites a curt, mitjà i llarg termini, referides inicialment als idiomes amb més demanda, i posteriorment es podria anar implementant a la resta d'idiomes, en funció dels resultats obtinguts en els idiomes inicialment considerats.

Es considera que caldria preveure de manera prioritària el desplegament normatiu per atendre els idiomes de més demanda. Per tal d'acotar aquesta actuació, i a títol d'exemple, es considera que un criteri de prioritat per atendre pot ser tenir en compte en primer lloc aquells idiomes amb una demanda superior a una mitjana d'un servei diari (més de 365 serveis anuals) per una tipologia (interpretació/traducció, autor/víctima) en cadascun dels àmbits (judicial o policial).

En el quadre següent s'indica, en primer lloc, la mitjana dels dos darrers anys de la demanda agregada en els idiomes en què és superior a 365 serveis l'any en conjunt als dos àmbits, judicial i policial.

		Departament de Justícia Demanda				Dept. Int.		
	Idiomes	Mitjana demanda agregada anual	Disponibilitat avaluadors	Interpretacions		Traduccions		Demanda
				Serveis	Intèrprets any 2016	Serveis	Traductors any 2016	
1	Àrab	8.257	x	6.883	52	149	4	1.225
2	Romanès	5.052	x	3.944	20	249	9	860
3	Francès	4.907	x	2.248	58	1.475	37	1.185
4	Anglès	4.508	x	2.148	58	1.002	49	1.359
5	Alemany	2.086	x	516	21	650	29	920
6	Xinès	1.892	x	1.518	16	51	4	323
7	Urdú	1.859	x	1.514	24	24	3	322
8	Rus	1.489	x	966	26	110	5	413
9	Italià	1.430	x	584	22	376	15	470
10	Búlgar	1.183		908	16	57	5	218
11	Georgià	840		648	18	9	1	184
12	Albanès	784		618	10	27	3	139
13	Neerlandès, flamenc	607	x	192	17	273	13	143
14	Bosnià	387		344	9	6		37
					367		177	

Si es té en compte el desglossament per departaments, s'observa que en el cas del neerlandès i del bosnià no arriben a assolir la demanda d'un servei diari de mitjana en cap dels dos departaments.

En color verd s'han marcat tots els supòsits en què es supera els 365 serveis anuals.

En el cas del Departament de Justícia s'observa que en tots aquests idiomes (menys el neerlandès i bosnià) se supera la mitjana d'un servei diari en interpretacions, però en canvi en traduccions la demanda és molt inferior i només supera la mitjana d'un servei diari en quatre idiomes: anglès, francès, alemany i italià.

En el cas del Departament d'Interior només la meitat dels idiomes tenen una mitjana diària superior a un servei.

En el quadre també s'ha indicat la disponibilitat, dins l'àmbit de la Generalitat de Catalunya, de possibles avaluadors en cas d'establir-se proves d'acreditació o validació de coneixements d'idioma i, en el cas del Departament de Justícia, també s'ha indicat com a referència el nombre de persones diferents que van ser necessàries per atendre la demanda en aquells idiomes l'any 2016.

Si es relaciona aquesta demanda amb la disponibilitat de formació en aquests idiomes, es mostra la diferent situació en cada idioma que s'anализava en els documents de treball sobre estudis (universitaris o no) en matèria de llengües, que caldria tractar de manera diferenciada.

Disposició de formació màxim nivell llengua	Formació no màxim nivell		Cap formació
	Disponibilitat formació llengua (no màxim)	Idiomes d'estats Unió Europea	
Alemanys Anglès Francès Italià	Àrab Romanès Rus Xinès	Búlgar Romanès Neerlandès	Urdú Georgià Albanès Bosnià

Així, hi ha:

- Idiomes amb alta demanda i amb manca de formació d'alt nivell, però que amb persones en disposició de poder-la acreditar per altres vies (estudis en estats de la UE on es poden homologar o convalidar estudis, alt nombre de residents al nostre entorn, EOI, com p.ex. italià; amb alta demanda tant en interpretació com en traducció).
- Idiomes amb certa demanda, en què no hi ha formació (o d'alt nivell) al nostre entorn, però que són estats de la UE i, per tant, es podrien tenir en compte els estudis obtinguts en aquells estats, com p.ex. neerlandès o búlgar.
- Idiomes amb elevada demanda, en què hi ha algun tipus d'estudi (però no de nivell superior), si bé es podria realitzar a curt o mitjà termini una avaluació de coneixements, com p.ex. el xinès.
- Idiomes amb molt poca disponibilitat d'estudis i de poder avaluar coneixements: urdú, georgià, albanès.

5. Propostes o models de Registre

Atenent a les consideracions anteriors, a continuació es mostren diferents models de desenvolupament del Registre.

5.1 Registre que incorpora el màxim nombre d'idiomes

En aquest model de Registre l'objectiu principal a cobrir seria disposar, des del moment de la seva implantació, d'un elevat nombre de persones inscrites i cobrir un alt nombre d'idiomes.

L'acreditació del coneixement dels idiomes es faria mitjançant l'aportació de la documentació prevista a l'annex 2 del Decret Llei 8/2014 i la que permeti acreditar les dades requerides a l'annex 1; s'aniria revisant i, un cop validada, donaria accés al Registre.

- en el moment d'accedir al Registre s'establiria el nivell de coneixement de l'idioma acreditat, amb referència al MECR o altres.

- complementàriament, per a aquells idiomes en què es considerés oportú, es podrien establir proves d'acreditació del nivell de coneixement.

Caldria establir també si se sol·licita l'acreditació de coneixements complementaris i en quin nivell. En el moment d'accedir al Registre es faria constar el nivell d'aquests coneixements complementaris.

En cas que s'establís un únic requisit de coneixements complementaris obligatori per a totes les persones inscrites al Registre, no caldria fer-lo constar explícitament perquè tots els inscrits l'haurien de complir.

El sistema de funcionament seria similar al de les llistes de perits previstes a la normativa processal (art. 341 LEC), un cop acreditat els nivells de coneixements que s'haguessin establert, i en cas de diferents nivells de coneixement d'un mateix idioma, es donaria la informació de consulta prioritant els de més nivell.

5.2 Registre que incorpora els màxims nivells de coneixement

En aquest model de Registre es pretendria la màxima qualitat de les persones inscrites, limitada a aquelles persones que haguessin acreditat el màxim nivell de formació en idiomes (C2) i en coneixements complementaris que s'haguessin establert.

La principal dificultat d'implantar aquest model, tenint en compte la situació a Catalunya que ha estat objecte d'anàlisi per la Comissió, és que només es podria cobrir un nombre molt reduït d'idiomes, ja que no es disposa de formació a nivell superior en el nostre entorn i el nombre d'homologacions de titulacions estrangeres queda sovint limitat a certs idiomes. Per aquest motiu, si el Registre és insuficient per atendre la demanda de serveis (perquè no hi ha l'idioma, o no hi ha prou persones inscrites en l'idioma), no seria un instrument vàlid per garantir la qualitat del servei, ja que en molts casos caldria recórrer a persones no inscrites al Registre.

5.3 Registre amb diferents nivells de coneixements i implantació progressiva

En aquesta proposta, es considerarien diferents nivells de coneixements dels idiomes i també de coneixements complementaris (formació més àmplia, formació bàsica).

L'objectiu seria procurar garantir la màxima qualitat del servei, si bé, tenint en compte la situació de partida, seria un objectiu a assolir progressivament, diferenciant el cas de cada idioma i prioritant els idiomes de més demanda.

Els criteris de funcionament del Registre serien:

- en el moment de fer la consulta al registre, per a cada idioma es mostrarien sempre en primer lloc els que tinguin un nivell més alt.

- es podria establir que per a determinats idiomes, amb àmplia oferta formativa, només s'hi poguessin inscriure aquelles persones que tinguessin un determinat o determinats nivells (p.ex., només els superiors).
- per als idiomes amb nivells de qualificació més baixos es podrien promoure actuacions (formatives, treball amb determinades comunitats de parlants, etc.) per fomentar-ne la promoció a nivells més alts.
- en el nivell més baix, de qualificació bàsica per a la interpretació judicial, es podria determinar per a cada llengua, en funció de la disponibilitat efectiva de personal format adequadament, el nivell mínim que donaria accés al Registre, que es podria anar revisant periòdicament.

Proposta de nivells

Per tal d'establir un sistema flexible, però alhora no gaire detallat i amb excessius nivells, es formula una proposta d'establiment inicial de 4 nivells:

- **Nivell 1: màxima qualificació**

Coneixement de llengües: C2 en totes

Altres coneixements: formació àmplia

- **Nivell 2: alta qualificació**

Un grau inferior en formació en llengües estrangeres o en altres coneixements (només en un dels dos àmbits):

- Nivell C2 de català i castellà, però C1 en llengua estrangera, amb formació àmplia en altres coneixements
- Nivell C2 en totes les llengües, però formació bàsica en altres coneixements

Qui es trobés en aquest nivell, podria tenir incentius per millorar els seus coneixements d'idioma o d'altres continguts, i així passar al nivell 1.

- **Nivell 3: qualificació mitjana**

Un grau inferior en formació en llengües estrangeres (mínim C1) i formació bàsica en altres coneixements (només en un dels dos àmbits):

- Nivell C2 de català i castellà, però C1 en llengua estrangera, amb formació bàsica en altres coneixements
- Caldria valorar si també en aquest nivell es podrien incloure aquelles persones que no acreditessin el nivell C2 de castellà i català, però amb el mínim de C1 (malgrat tenir, per exemple, la formació àmplia en altres coneixements, o el nivell C2 de llengua estrangera).

Qui es trobés en aquest nivell, podria tenir incentius per millorar els seus coneixements d'idioma o d'altres continguts, i així passar al nivell 2 (si es tracta de llengua estrangera), o fins i tot al nivell 1.

- **Nivell 4: qualificació bàsica**

En aquest nivell quedarien inscrites aquelles persones que:

- No acreditessin el nivell màxim de català o castellà (i haurien de tenir incentius per anar millorant-lo per accedir a nivells superiors).
- No acreditessin el nivell mínim C1 de llengua estrangera. Es podria anar concretant per a cada idioma, en funció de la disponibilitat de formació, el nivell MECR mínim exigít.
- En tot cas haurien de disposar de formació bàsica en altres coneixements; la disposició de formació àmplia en altres coneixements per si sola no serviria per passar al nivell superior, de qualificació mitjana.

Quadre resum proposta

Nivell	Descripció	Nivell coneixement llengua			Altres coneixements
		Castellà	Català	L. estrangera	
1	Màxima qualificació	C2	C2	C2	Formació àmplia
2	Alta qualificació	C2	C2	C1	Formació àmplia
		C2	C2	C2	Formació bàsica
3	Qualificació mitjana	C2	C2	C1	Formació bàsica
		C1	C1	C1 / C2	Mínim formació bàsica
4	Qualificació bàsica	C2 / C1 / B2	C2 / C1 / B2	Mínim a concretar segons llengua	Mínim formació bàsica

Pel que fa a la incorporació dels idiomes no considerats prioritaris, es podrien tenir en compte, quan no hi hagi cursos de formació en el nostre entorn que permetin avaluar el nivell de coneixement de l'idioma, diferents possibilitats:

- Homologació o convalidació de títols o formació (no sols de llengües, sinó també, per exemple, en interpretació als serveis públics en aquells països que en disposen) obtinguda a l'estranger o als seus països d'origen.
- Incorporació amb nous idiomes d'aquelles persones que han accedit al Registre amb alt nivell de qualificació en alguns idiomes (p.ex., anglès, francès) i que alhora tenen coneixements d'un altre idioma perquè n'és parlant nadiu (p.ex., una persona nadiua de Mongòlia, que en coneix la llengua i va realitzar els estudis d'interpretació i traducció en anglès i castellà) o acredita algun curs de formació a l'estranger.

La dificultat de comprovar el coneixement d'aquest altre idioma (p.ex. per manca d'avaluadors) podria superar-se assignant per a aquest idioma el nivell més baix (encara que disposés de formació C2 en català/castellà i formació àmplia en coneixements no lingüístics).

- Incorporació al Registre de les persones que puguin acreditar haver intervingut com a intèrprets o traductors en l'àmbit judicial o policial els darrers anys (2 o 3 anys), en el nivell més baix (nivell 4), sempre que s'acrediti un coneixement mínims dels idiomes català i castellà i la superació de la formació bàsica en coneixements complementaris als de la llengua.
- Incorporació al Registre, en el nivell més baix (4, qualificació bàsica) de persones que acreditin el coneixement d'un idioma com a llengua materna o ser nacionals d'un estat on la llengua és oficial (i han seguit els estudis bàsics en aquell país), sempre que s'acrediti un coneixement mínims dels idiomes català i castellà i la superació de la formació bàsica en coneixements complementaris als de la llengua i, si escau, una prova de coneixements de l'idioma estranger.

6. Proposta de desplegament normatiu del Decret llei 8/2014

Un cop valorades les diferents propostes indicades als apartats anteriors, es formula a continuació les propostes de desplegament normatiu del Decret llei 8/2014, amb les normes de diferent rang següents:

- Reglament del funcionament del Registre, aprovat mitjançant **Decret**, amb la proposta de contingut següent:
 - Accés al Registre, mitjançant l'acreditació de coneixements.
 - Establiment cursos de formació d'altres coneixements (el programa es deriva a aprovació per ordre).
 - Descripció de les possibles proves per acreditar coneixements (concreció posterior per ordre).
 - Establiment dels diferents nivells de qualificació de què pugui constar el Registre.
 - Descripció genèrica de la composició del tribunal avaluador (si s'estableixen proves), que es concretarà per ordre posterior.
 - Previsió de drets/deures/obligacions de les persones inscrites al Registre.
 - Previsió de normes sancionadores per incompliment de deures i obligacions (apartat d'infraccions i sancions ?).
 - Normes de gestió del Registre
 - Dades addicionals a les de l'annex 1 del Decret llei 8/2014 que s'hi podrien inscriure, com ara varietats dialectals o experiència professional
 - Previsió de les possibles situacions de la persona inscrita: en actiu, inactivitat temporal (voluntària, per sanció, per manca de localització injustificada), exclosa.
 - Valoració de la proposta d'un comitè assessor tècnic que doni suport a les decisions i criteris que adopti el Registre.
- Aspectes a desenvolupar mitjançant **Ordre**:
 - Formació:
 - Programa dels cursos de formació
 - Possible remissió a homologació de cursos

- Procediment d'homologació de cursos
 - Proves:
 - Concreció de les proves per acreditar coneixements, referides als diferents idiomes
 - Composició dels tribunals avaluadors de coneixements
 - Nivells de coneixements (tant de català com de castellà i llengua estrangera) mínims que s'estableixin per accedir al Registre en els diferents idiomes.
- Aspectes a desenvolupar mitjançant **Resolució**
 - Convocatòria de proves d'acreditació per idiomes
 - Nomenament dels membres dels tribunals avaluadors
 - Períodes d'inscripció per als diferents idiomes
 - Homologació de cursos concrets de formació

7. Recomanacions complementàries que formula la Comissió

La Comissió ha considerat oportú formular a tall de conclusió unes recomanacions complementàries sobre mesures o línies d'actuació en l'àmbit de competències de la Generalitat de Catalunya que seria útil impulsar per tal de millorar la situació de la interpretació i traducció a Catalunya, no sols en l'àmbit analitzats –judicial o policial–, sinó de manera més àmplia en tot l'àmbit dels serveis públics a Catalunya.

- El departament competent hauria d'impulsar actuacions de caire interdepartamental que abastin, i analitzin, totes les necessitats de la Generalitat de Catalunya i altres administracions, com la local, en matèria de traducció i interpretació als serveis públics (no sols en l'àmbit jurídic i policial), per tal de disposar de:
 - coneixement de la demanda
 - valoració de les necessitats específiques en cada àmbit (sanitari, educatiu, social)
- Promoure la formació universitària en interpretació i traducció en els serveis públics i en l'àmbit judicial i policial:
 - especialització en els graus d'interpretació i traducció que actualment s'imparteixen (p.ex., incloure "mencions").
 - més assignatures relacionades amb aquesta especialitat de la TISP en els plans d'estudi vigents.
 - formació de postgrau, genèrica sobre TISP en aquest àmbit, i en més idiomes dels que s'imparteixen en els graus.
- Pel que fa a la traducció i interpretació jurada:

- promoure la coordinació de la DGPL i el Departament de Justícia per tal que es realitzin, quan sigui possible, proves en idiomes d'alta demanda en l'àmbit judicial i policial.
 - promoure la informació als traductors i jurats, ja inscrits i de nova incorporació, sobre la possibilitat d'incorporació al Registre TIJ.
-
- En matèria d'ensenyament d'idiomes en règim especial (EOI):
 - promoure la coordinació dels departaments d'Ensenyament i Justícia per informar de la implantació de nous estudis d'idiomes o dels nous nivells de coneixement dels idiomes impartits a les EOI.
 - en els casos dels idiomes amb alta demanda judicial i policial i escassa formació de nivell superior, promoure la difusió, quan es consideri possible i oportú, de Registre TIJ com a possible sortida professional, per poder ampliar els candidats a inscripció al Registre.

Barcelona, 21 de juliol de 2017

Fonts, bibliografia i llocs web consultats

Dades d'elaboració pròpia aportades pels departaments

- de Justícia i d'Interior: demanda de serveis
 - de Cultura: traducció i interpretació jurada
 - d'Empresa i Coneixement: estudis universitaris a Catalunya
 - d'Ensenyament: escoles oficials d'idiomes, homologació de títols no universitaris
-

Bibliografia

- BLASCO MAYOR, María Jesús [et al.] *Informe sobre la transposición de la Directiva 2010/64/UE del Parlamento Europeo y del Consejo relativa al derecho a interpretación y traducción en los procesos penales*. Realitzat per la Comisión de la Conferencia de Centros y Departamentos Universitarios de Traducción e Interpretación (CCDUTI) per al Ministeri de Justícia (22 de juliol de 2013).
- BLASCO MAYOR, María Jesús; DEL POZO TRIVIÑO, Maribel. "La interpretación judicial en España en un momento de cambio". *MonTI. Monografías de Traducción e Interpretación*. Núm. 7, p. 9-40 (2015).
Disponible a: <<http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=265146984001>>
- BORJA ALBI, Anabel. "Organización del conocimiento para la traducción jurídica a través de sistemas expertos basados en el concepto de género textual, a *El género textual y la traducción. Reflexiones teóricas y aplicaciones pedagógicas*, d'Isabel García Izquierdo. Berna: 2005 (ISBN 3-03910-676-7).
- BRANNAN, James (2012). Ponència "ECHR case-law on the right to Language assistance in criminal proceedings and the EU response", amb dades de jurisprudència fins a l'octubre de 2010. *Seminari 6: Procedural Rights of Suspected and Accused Persons*, organitzat per l'European Institute of Public Administration (EIPA) (Berlín, 12-13 de desembre de 2012). Framework Partnership Agreement JLS/2007/JPEN-FPA/017.
Disponible a:
<https://e-justice.europa.eu/content_criminal_law-255--maximizeMS-en.do?clang=en&idSubpage=6&member=1>
- BRANNAN, James. "Identifying written translation in criminal proceedings as a separate right: scope and supervision under European law", a *Jostrans. The Journal of Specialized Translation*. Núm. 27, gener de 2017. Disponible a:
<http://www.jostrans.org/issue27/art_brannan.php>
- CONSEJO GENERAL DEL PODER JUDICIAL. *Informe sobre el régimen jurídico aplicable a la interpretación y traducción de idiomas extranjeros en el proceso penal* (15 de novembre de 2012). Disponible a:

<http://www.poderjudicial.es/stfls/SALA%20DE%20PRENSA/EN%20PORTADA/CERTIFIC.%20ACUERDO%2012.%20PLENO%2015.11.2012.pdf>

- DORIA DE SOUZA, Leonardo. Presentacions:
 - o [presentació del Registre Nacional Noruec d'Intèrprets a Liubliana](#), Eslovènia, el 25 de novembre de 2011
 - o [presentació a TRAFUT](#), el 20 d'octubre de 2012 (Anvers, Països Baixos)
 - o [presentació a LIT Search Final Conference](#), EULITA, el 9 novembre de 2015 (Anvers, Països Baixos)

- HLAVAC, JAMES. "A Cross-National Overview of Translator and Interpreter Certification Procedures. *The International Journal of Translation and Interpreting Research*. Volum 5, núm. 1 (2013). Disponible a: <http://www.trans-int.org/index.php/transint/article/view/184/108> (doi:10.12807/ti.105201.2013.a02).

- MARTIN, Anne. "La formación en interpretación en España: pasado y presente". *MonTI. Monografías de Traducción en Interpretación*. Núm. especial 2 (2015). *Reflexiones sobre la Interpretación. Presente y Futuro* (ISSN 1889-4178). Disponible a: <http://www.e-revistas.uji.es/index.php/monti/article/view/1967/1652>

- MINISTERI DE JUSTÍCIA DEL REGNE UNIT. *Independent review of quality arrangements under the MoJ Language Service Framework Agreement*. Novembre de 2014, p. 61-62. Disponible a: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/388333/matrix-report.pdf

- NEAL BAXTER, Robert. "[Undergraduate interpreter training in the Spanish State: An analytical comparison](#)", a *Sendeban*. Núm. 25, p. 219-246 (2014). Disponible a: <

- ORTEGA HERRÁEZ, Juan Miguel. "Reflexiones en torno al binomio formación-acreditación como elementos constitutivos de la profesionalización de la interpretación jurídica." *TRANS. Revista de traductología*. Núm. 19.1, p. 131-152 (2015). Disponible a: http://www.trans.uma.es/Trans_19-1/Trans19-1_131-152.pdf

- ORTEGA HERRÁEZ, Juan Miguel. "Hacia una mayor calidad formativa en interpretación judicial". *IV Jornadas sobre la formación y profesión del traductor e intérprete*. Villaviciosa de Odón, 25 - 27 de febrero (2004).

- PORTAL MANRUBIA, José. "El derecho a la interpretación y traducción en el proceso penal". *Revista Aranzadi Doctrinal*. Núm. 5/2016, p. 45-72 (Ed. Aranzadi, 2016)

- VALERO GARCÉS, Carmen [et al.]. "Estudio preliminar sobre el ejercicio de la interpretación y traducción judicial en España", dins *Sendeban*. Núm. 26, p. 137-166 (2015).

- VALERO GARCÉS, Carmen. Ponència "Presente y futuro", a les *Jornadas sobre la traducción y la interpretación contra la exclusión social*. Representació a Espanya de la Comissió Europea, 1 d'octubre de 2010. Disponible a: <http://cvc.cervantes.es/lengua/tices/valero.htm>

- VARGAS-URPI, Mireia. Universitat Pompeu Fabra. "La difícil tarea de dar respuesta a las necesidades de formación en interpretación en los servicios públicos (ISP) en Cataluña: 10 años de avances y retrocessos". *FITISPos International Journal*. Vol. 3, p. 92-103 (2016). Disponible a: <https://repositori.upf.edu/handle/10230/28259>
-

Webgrafia

- Chartered Institut of Linguists: <http://www.ciol.org.uk/dpi>
- Consello General del Poder Judicial. Base de dades del CENDOJ (Centro de Documentación Judicial): <http://www.poderjudicial.es/search/indexAN.jsp>
- Direcció Noruega d'Integració i Diversitat (IMDi): <https://www.imdi.no/en/>
- Kammarkollegiet: <https://www.kammarkollegiet.se/en>
- Ministeri Afers Exteriors i Cooperació / Traductors i Intèrprets Jurats: <http://www.exteriores.gob.es/Portal/es/ServiciosAlCiudadano/Paginas/Traductores-as---Int%C3%A9rpretes-Juradosas.aspx>
- National Registre of Public Service Interpreters: <http://www.nrpsi.org.uk>
- Nasjonalt Tolkenregister: <https://www.tolkeportalen.no/no/Systemsider/The-Norwegian-National-Register-of-Interpreters/>
- Projecte Building Mutual Trust: <http://www.buildingmutualtrust.eu/>
- Projecte Qualitas: <http://www.qualitas-project.eu/>
- Tribunal Constitucional. Base de dades de jurisprudència: <http://hj.tribunalconstitucional.es/>
- Tribunal Europeu dels Drets Humans: <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>

Base de dades de jurisprudència del Tribunal: http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=caselaw&c=#n14597620384884950241259_pointer
- Tribunal de Justícia de la Unió Europea: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/es/